

2019/11

Darbo rinkos tendencijos
2019 m. I-III ketv.

Turinys

Užimtumo tendencijos	3
Registruoto nedarbo tendencijos	5
Teritoriniai registruoto nedarbo skirtumai	6
Jaunimo situacija darbo rinkoje.....	7
Darbo jėgos pasiūla – kas ieškojo darbo?.....	10
Darbo jėgos paklausa – kokių darbuotojų reikia darbo rinkoje?	13
Darbo jėgos pasiūlos ir paklausos suderinamumas	15
Užimtumo didinimo priemonės	18

Užimtumo tendencijos

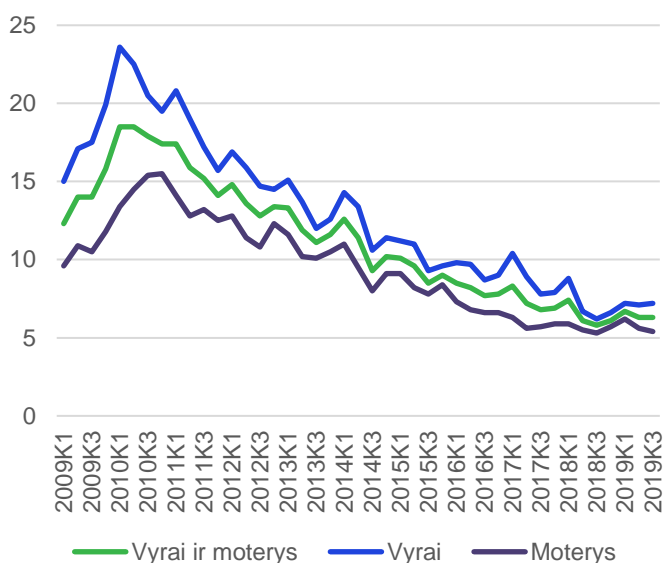
2019 m. trečiąjį ketvirtį Lietuvos ekonomikos augimas lėtėja. Lietuvos statistikos departamento duomenimis, realus bendrasis vidaus produktas (BVP), pašalinus sezono ir darbo dienų skaičiaus įtaką, palyginti su antruoju 2019 m. ketvirčiu augo 0,1 proc. Tai mažiausias BVP augimas per pastaruosius 5 metus. BVP pokyčiui didžiausią teigiamą įtaką darė didmeninės ir mažmeninės prekybos, variklinių transporto priemonių ir motociklų remonto, transporto ir saugojimo, apgyvendinimo ir maitinimo veiklų įmonių sukurta pridėtinė vertė. Neigiamą įtaką turėjo profesinių, mokslinių, techninių, administracinių bei aptarnavimo veiklos įmonių sukurta pridėtinė vertė.

Palyginti 2019 m. pirmuosius tris ketvirčius su 2018 m. pirmais trimis ketvirčiais, realus BVP pokytis, pašalinus sezono ir darbo dienų skaičiaus įtaką, buvo 4,0 proc.

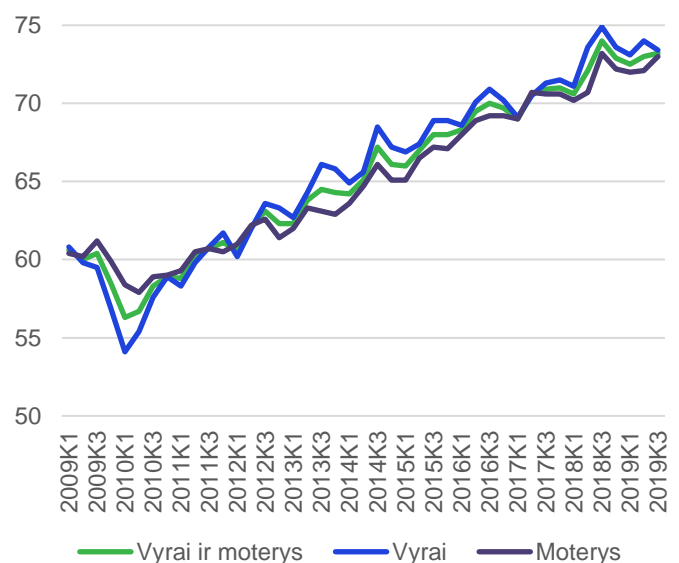
Užimtų gyventojų mažėja

Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2019 m. trečiąjį ketvirtį užimti buvo 1378,1 tūkst. šalies gyventojų, palyginti su 2018 m. trečiuoju ketvirčiu – 26,8 tūkst. mažiau. 15–64 metų amžiaus gyventojų užimtumo lygis siekė 73,2 proc. – 0,8 proc. punkto mažesnis nei pernai tuo pačiu laikotarpiu. Užimtųjų skaičiaus mažėjimui turi įtakos lėtėjantis ekonomikos augimas ir mažėjantis darbingo amžiaus gyventojų skaičius. Užimtųjų skaičius mažėjo ir mieste, ir kaime, bet dėl gyventojų skaičiaus mažėjimo užimtumo lygis kaime, lyginant šių metų trečiąjį ketvirtį su praeitų metų tuo pačiu laikotarpiu, padidėjo 0,7 proc. punkto – iki 67,9 proc. Mieste užimtumo lygis mažėjo 1,6 proc. punkto ir šių metų trečiąjį ketvirtį siekė 75,8 proc.

Nedarbo lygis

Užimtumo lygis

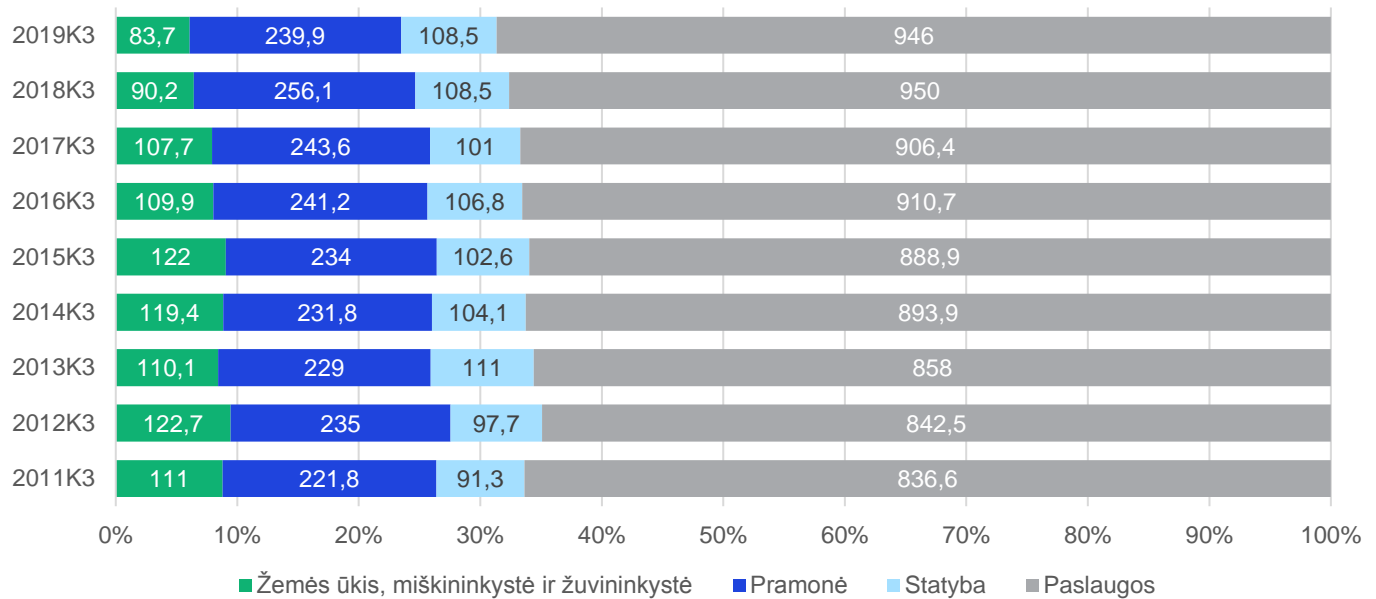

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Užimtųjų skaičius nemažėjo tik statybos sektoriuje

2019 m. trečiąjį ketvirtį užimtųjų skaičius mažėjo visose ekonominės veiklos srityse, išskyrus statybos sektorių, kur išliko toks pat, kaip ir praeitų metų trečiąjį ketvirtį. Paslaugų sektoriuje mažėjimas nežymus – 0,4 proc. Pramonėje dirbančių gyventojų sumažėjo 6,3 proc., žemės ūkyje – 7,2 proc.

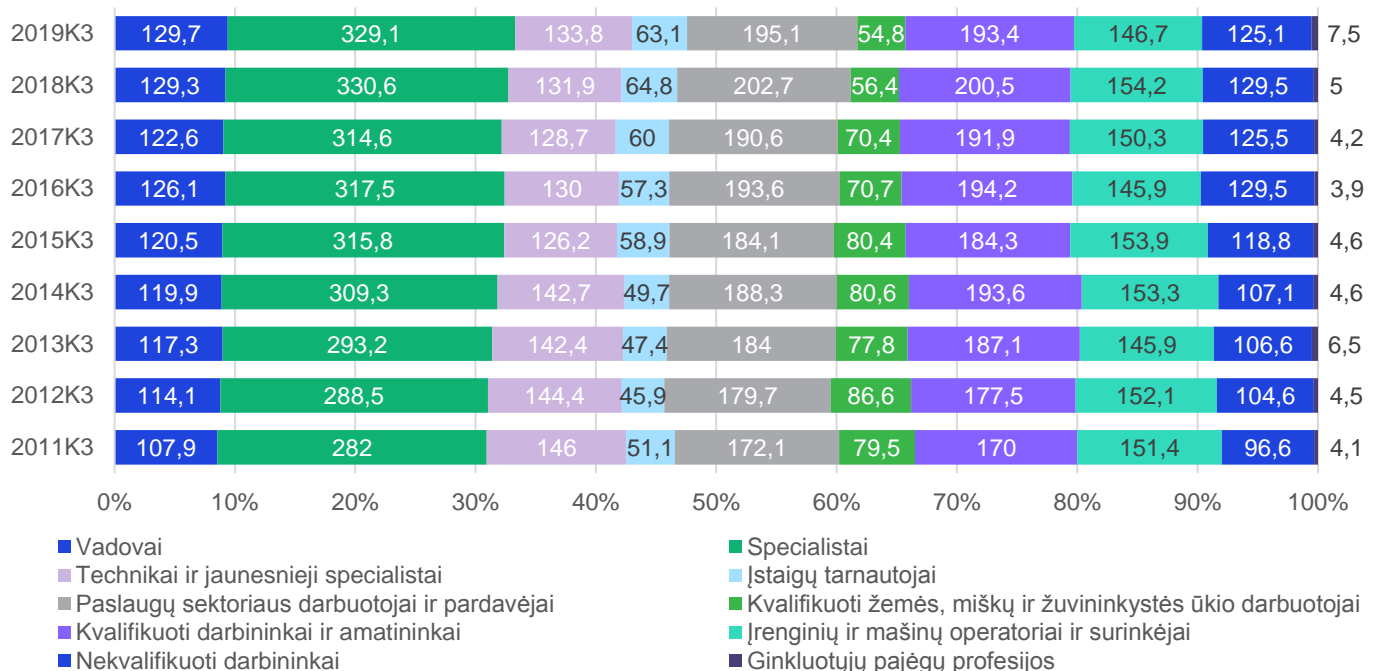
Užimtieji pagal ekonomines veiklas, tūkst.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Užimtųjų struktūros pagal profesijas duomenys rodo, kad 2019 m. trečiąjį ketvirtį augo dirbančiųjų ginkluotosiose pajėgose, technikų ir jaunesniųjų specialistų, vadovų skaičius. Visose kitose profesijų grupėse darbuotojų skaičius mažėjo. Šių metų trečiąjį ketvirtį labiausiai – 50 proc. – augo užimtųjų ginkluotosiose pajėgose skaičius.

Užimtieji pagal profesijų grupes, tūkst.

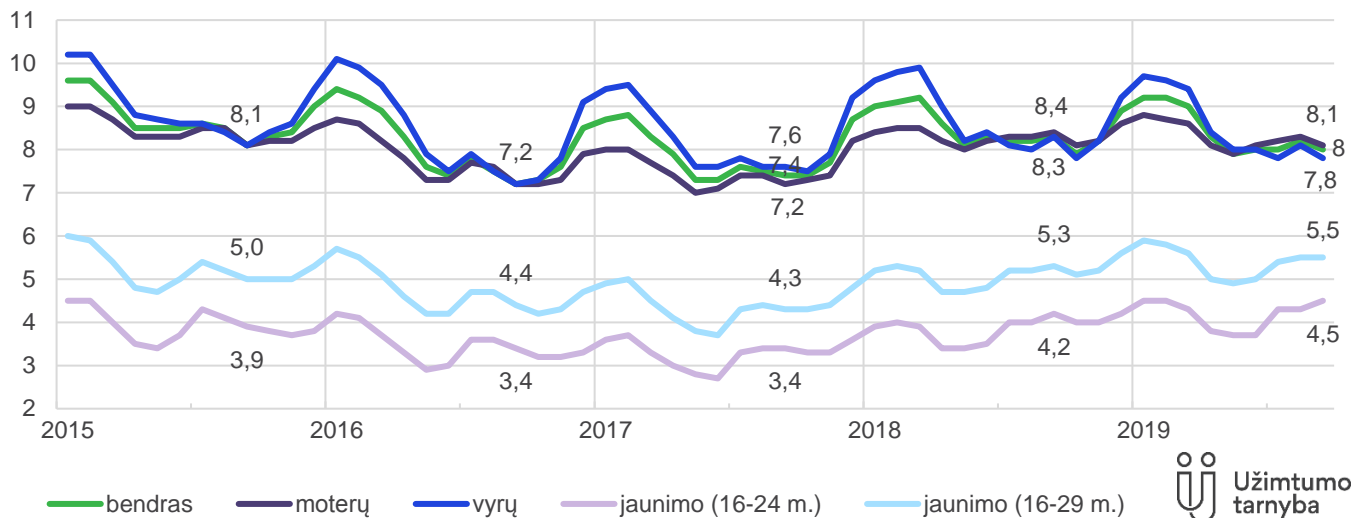

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Registruoto nedarbo¹ tendencijos

Užimtumo tarnybos duomenimis, šių metų spalio 1 d. šalyje buvo registruota 137 tūkst. darbo neturinčių asmenų, ir jie sudarė 8,0 proc. visų šalies darbingo amžiaus gyventojų. Palyginus su praeitų metų tuo pačiu laikotarpiu, registruotų bedarbių skaičius mažėjo 7,2 tūkst., o registruoto nedarbo rodiklis – 0,3 proc. punkto.

Registruotas nedarbas

Šių metų rugsėjo pabaigoje klientų aptarnavimo skyriuose buvo registruota 69,5 tūkst. darbo neturinčių moterų ir jos sudarė 8,1 proc. šalies darbingo amžiaus moterų. Moterų registruoto nedarbo rodiklis nuo metų pradžios mažėjo 0,5 proc. punkto, per metus (nuo praeitų metų spalio 1 d.) – mažėjo 0,3 proc. punkto.

Visais trečiojo metų ketvirčio mėnesiais vyrų registruoto nedarbo rodikliai buvo žemesni negu moterų. Spalio 1 d. šalyje buvo registruota 67,5 tūkst. darbo neturinčių vyrų ir jie sudarė 7,8 proc. šalies darbingo amžiaus vyrų. Nuo metų pradžios vyrų nedarbas sumažėjo 1,4 proc. punkto, per metus (nuo praeitų metų spalio 1 d.) – mažėjo 0,5 proc. punkto.

Spalio 1 d. šalyje buvo registruota 25 tūkst. 16–29 metų amžiaus jaunuolių, ir jie sudarė 5,5 proc. tos pačios amžiaus grupės šalies gyventojų. Registruotas jaunimo nedarbas, palyginti su 2018 m. spalio 1 d., augo 0,2 proc. punkto.

Daugiau ilgalaikių bedarbių integruota į darbo rinką

Per pirmuosius tris 2019 m. ketvirčius ilgalaikių² bedarbių sumažėjo 26,4 proc. – nuo 38,6 tūkst. metų pradžioje iki 28,4 tūkst. spalio 1 d. Palyginti su 2018 m. spalio 1 d. ilgalaikių bedarbių sumažėjo 25,8 proc. Ilgalaikių bedarbių dalis, tarp visų darbo neturinčių asmenų per metus sumažėjo nuo 26,6 proc. iki 20,7 proc. Užimtumo tarnybai įgyvendinant priemones, padedančias ilgai nedirbusiems asmenims integruotis į darbo rinką, jų galimybės grįžti į darbo rinką didėja.

Per šių metų sausio – rugsėjo mėn. tarpininkavimo įdarbinant paslaugos suteiktos 16,1 tūkst. ilgalaikių bedarbių, iš jų – beveik 14,1 tūkst. įsidarbino neterminuotai. Palyginti su 2018 m. tuo pačiu laikotarpiu,

¹ Registruotas nedarbas – Užimtumo tarnyboje registruotų bedarbių santykis su darbingo amžiaus gyventojais.

² Ilgalaikiai bedarbiai iki 25 metų, kurių nedarbo trukmė ilgesnė kaip 6 mėnesiai, ir ilgalaikiai bedarbiai nuo 25 metų, kurių nedarbo trukmė ilgesnė kaip 12 mėnesių, skaičiuojant nuo įsiregistravimo Užimtumo tarnyboje dienos.

ilgalaikių bedarbių įdarbinta 41,8 proc. daugiau. Savarankišką veiklą, įsigiję verslo liudijimus iki 6 mėnesių, per pirmuosius tris šių metų ketvirčius pradėjo daugiau kaip 14,1 tūkst. ilgalaikių bedarbių.

Dažniausiai darbo ieško vidutinio amžiaus moteris, turinti vidurinį išsilavinimą

Nuo 2019 m. vasaros pradžios Užimtumo tarnyboje registruotų darbo ieškančių moterų dalis yra didesnė nei vyrų.

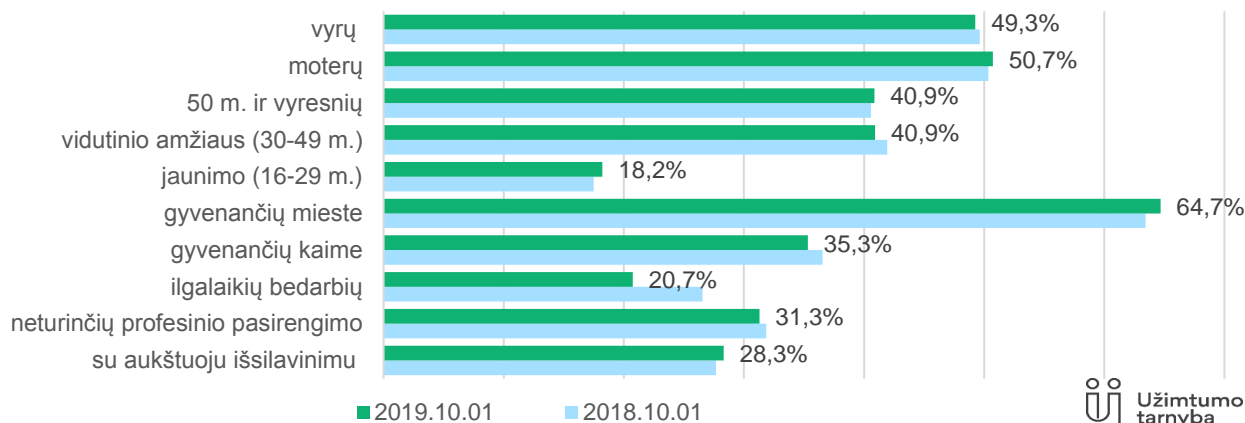
Šių metų spalio 1 d. palyginti su praeitų metų spalio 1 d. sumažėjo, bet vis dar liko didžiausia tarp darbo ieškančių vidutinio amžiaus (30–49 m.) asmenų dalis, nežymiai mažesnis ir vyresnių kaip 50 m. asmenų skaičius. Užfiksuota, kad sumažėjo ilgalaikių bedarbių, neturinčių profesinio pasirengimo ir kaimo gyventojų dalis. Taip pat didėjo jaunimo iki 29 m., turinčio aukštąjį išsilavinimą, dalis tarp visų darbo neturinčių asmenų. Beveik pusė visų registruotų asmenų buvo įgiję vidurinį išsilavinimą, iš jų – apie 62 proc. turėjo

Moteris (50,7 %);
30–49 metų amžiaus (40,9 %);
Turi vidurinį išsilavinimą (49,3%);
Neturi profesinio pasirengimo (31,3 proc.);
Gyvena mieste (64,7 %)

ilgalaikių bedarbių, neturinčių profesinio pasirengimo ir kaimo gyventojų dalis. Taip pat didėjo jaunimo iki 29 m., turinčio aukštąjį išsilavinimą, dalis tarp visų darbo neturinčių asmenų. Beveik pusė visų registruotų asmenų buvo įgiję vidurinį išsilavinimą, iš jų – apie 62 proc. turėjo

Darbo neturintys asmenys

Užimtumo tarnyba

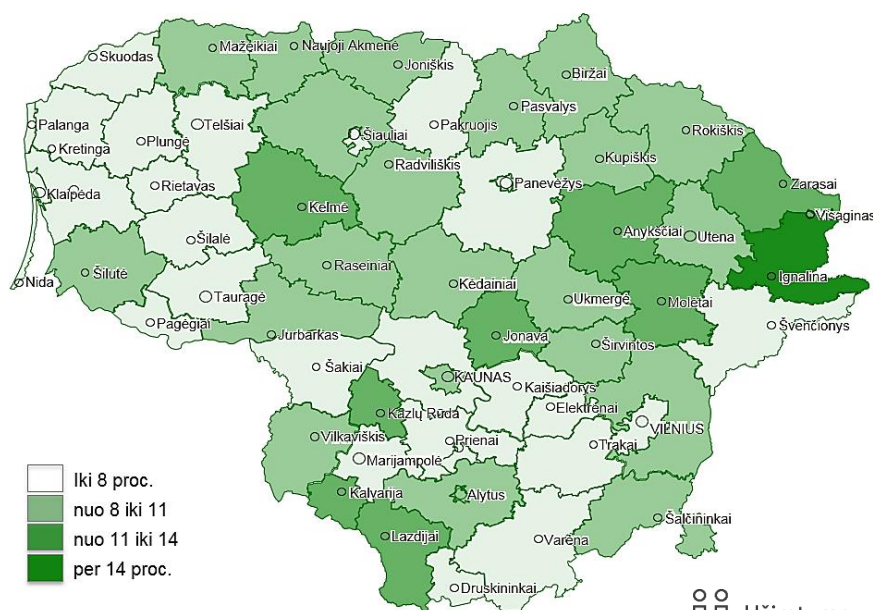
profesinę kvalifikaciją.

Teritoriniai registruoto nedarbo skirtumai

Nedirbančių asmenų dalis nuo darbingo amžiaus gyventojų, palyginti su 2018 m. spalio 1 d., mažėjo keturiasdešimt dvejose iš šešiasdešimties šalies savivaldybių, trijose – nepakito ir penkiolikoje – augo. Didžiausias – 3,7 proc. punkto mažėjimas – Kupiškėje. Labiausiai registruotas nedarbas augo Elektrėnų (0,9 proc. punkto), Širvintų (0,8 proc. punkto) ir Anykščių (0,7 proc.) savivaldybėse.

Daugiausia darbingo amžiaus gyventojų spalio 1 d. buvo registruota bedarbiais Ignalinos r. savivaldybėje – 14,2 proc. (2018 m. spalio 1 d. buvo 14,5 proc.). Mažiausia šalies pajūryje: Neringoje –

Registruoti darbo neturintys asmenys pagal savivaldybes, 2019 m. spalio 1 d.

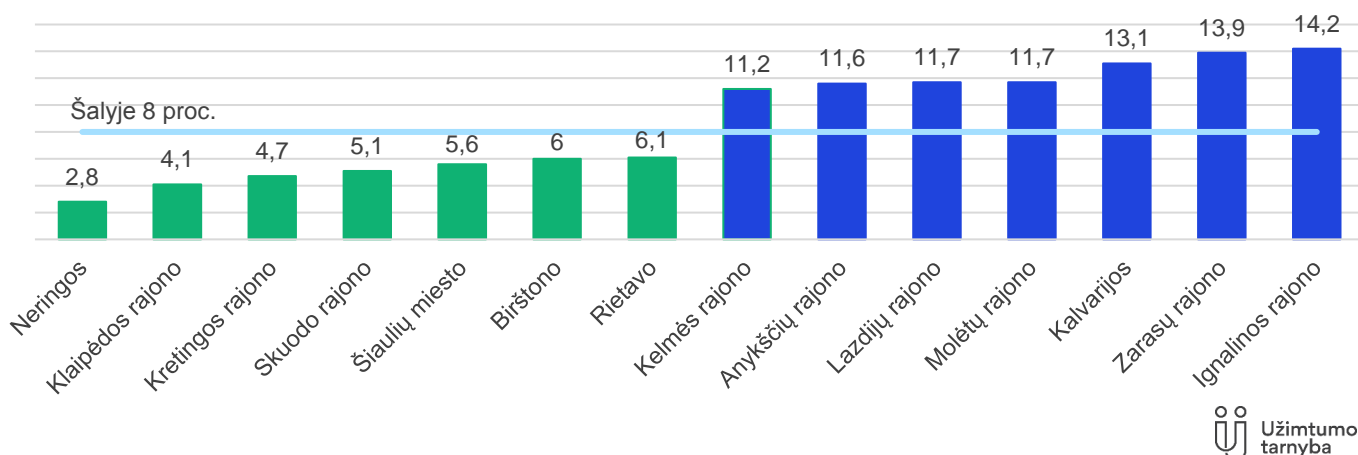

Bedarbių proc. nuo darbingo amžiaus gyventojų - 8,0
Bedarbių skaičius – 137,0 tūkst.

Užimtumo tarnyba

2,8 proc., Klaipėdos r. – 4,1 proc. Kretingos r. – 4,7 proc. Iš didžiųjų šalies miestų daugiausiai bedarbių buvo Kaune (8,7 proc.), mažiausiai – Šiauliuose (5,6 proc.).

Aukščiausio ir žemiausio nedarbo teritorijos 2019 m. spalio 1 d. (proc.)

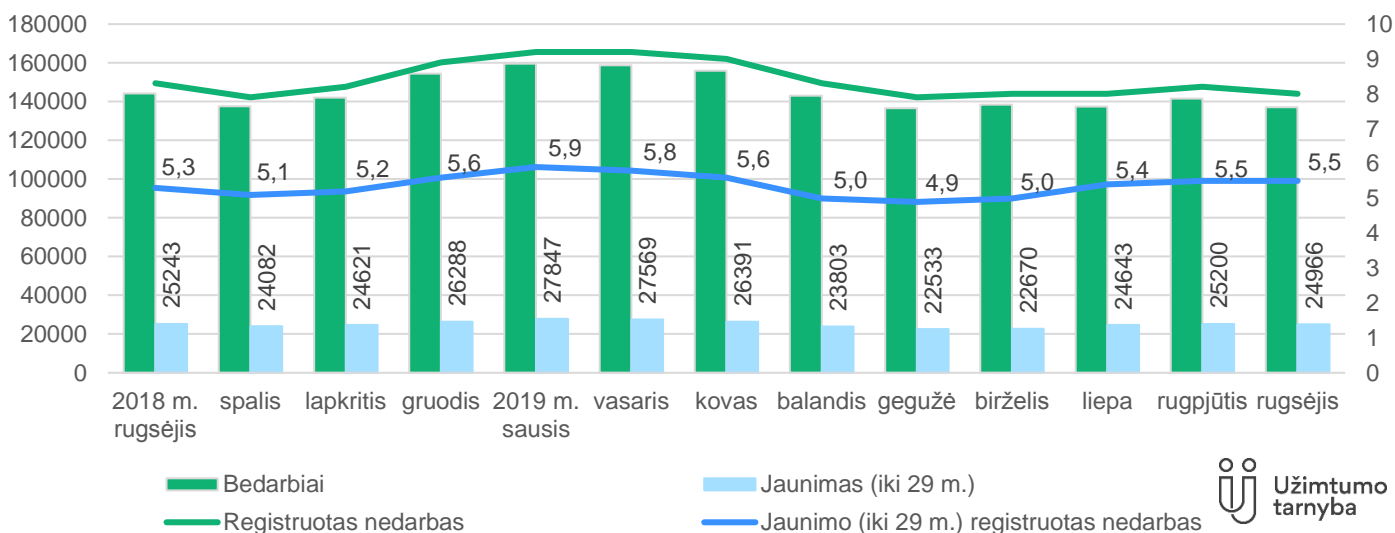
Daugiausia darbo neturinčių moterų 2019 m. spalio 1 d. buvo Kalvarijoje ir Visagine (po 13,2 proc.), vyrų – Ignalinos r. (15,6 proc.) ir Zarasuose (14,6 proc.). Ir vyrų, ir moterų žemiausias registruoto nedarbo rodiklis spalio 1 d. buvo Neringoje (3,2 proc. – moterų ir 2,5 proc. – vyrų).

Jaunimo situacija darbo rinkoje

25 tūkst. jaunuolių iki 29 metų neturėjo darbo, jie sudarė 18,2 proc. visų registruotų bedarbių

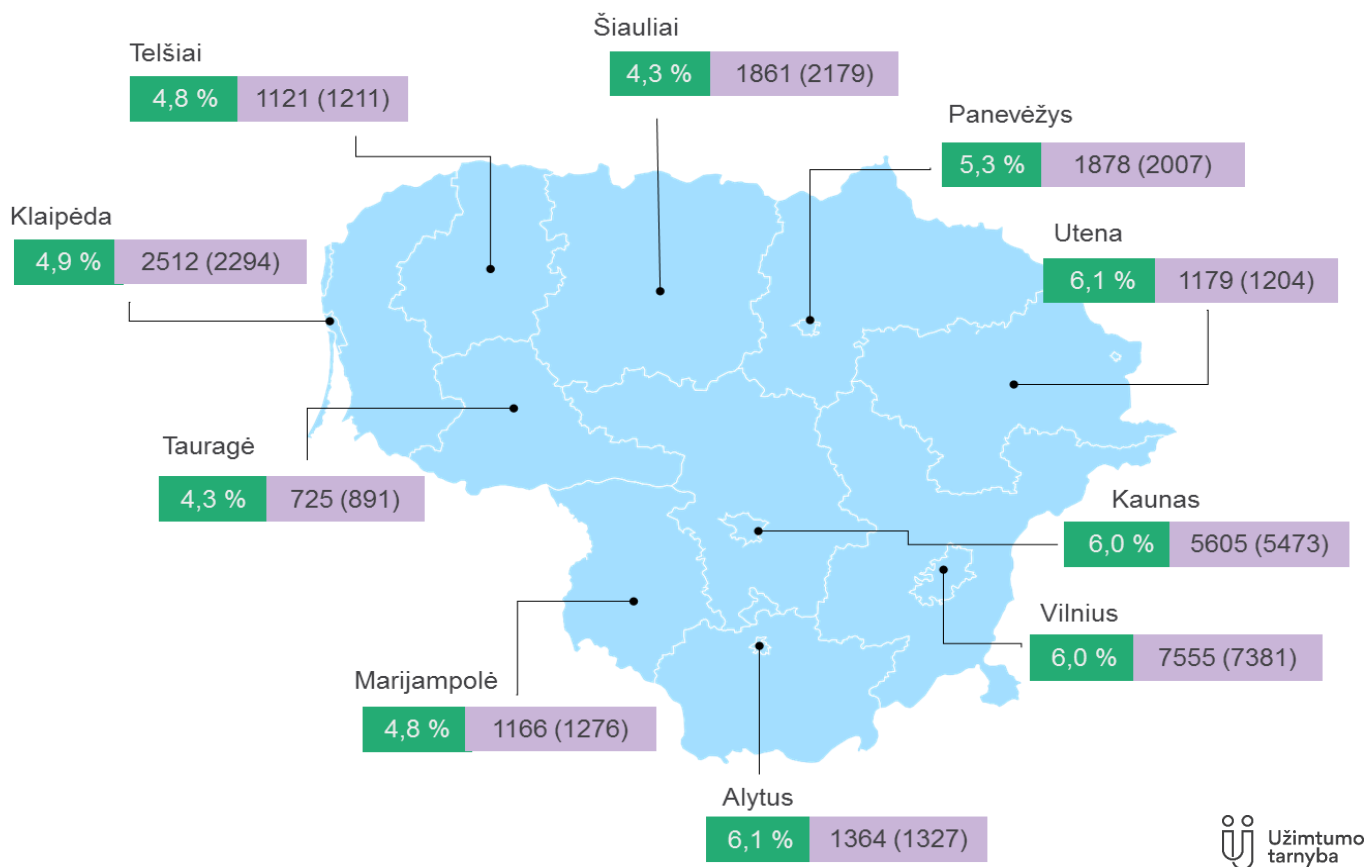
Šių metų spalio 1 d. registruota 25 tūkst. 16–29 m. jaunuolių. Lyginant su praeitų metų spalio 1 d. duomenimis, jaunų bedarbių skaičius iš esmės nepakito. Tačiau dalis tarp registruotų bedarbių šiek tiek augo, jaunuoliai iki 29 m. amžiaus sudarė 18,2 proc. visų bedarbių (2018 m. spalio 1 d. – 17,5 proc.).

Bedarbių skaičius ir registruotas nedarbas

Registruotas jaunimo nedarbas 2019 m. spalio 1 d.

Registruotas nedarbas – 5,5 % Darbo ieškančių – 24966 (2018 m. spalio 1 d. – 25243)

Žemiausias 16–29 m. jaunimo nedarbas fiksuotas Pakruojo (1,7 proc.), Skuodo (1,8 proc.), Pagėgių (2,1 proc.) ir Neringos (2,3 proc.) savivaldybėse. Aukščiausias 16–29 m. jaunimo nedarbas 2019 m. liepos 1 d. buvo registruotas Alytaus miesto (8,1 proc.), Visagino miesto (8,0 proc.), Zarasų (7,8 proc.) ir Kauno miesto (6,8 proc.) savivaldybėse.

Jaunas (16–29 m.) darbo neturintis asmuo

Per metus jaunimo iki 29 m. amžiaus struktūroje vaikinių dalis išliko didesnė nei merginų. Tarp darbo ieškančių didėjo įgijusių vidurinį išsilavinimą asmenų bei mažėjo (13,6 proc.) turinčių tik pradinį išsilavinimą asmenų skaičius. Jaunimo, įgijusio profesiją ir specialybę, dalis 3,9 proc. mažesnė nei prieš metus.

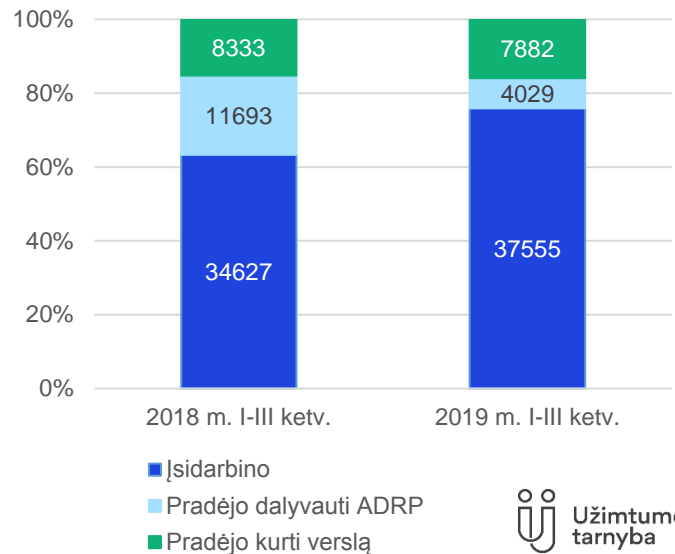
- Vyras (50,3%)
- Iki 25 m. (47,9%)
- Turi vidurinį išsilavinimą (52,9 proc.)
- Įgijęs profesiją ar specialybę (59,6%)
- Gyvenantis mieste (69,8 %)
- Krovikas, pardavėjas, administravimo ir vykdomasis sekretorius, reklamos ir rinkodaros specialistas, automobilių vairuotojas

2019 m. I–III ketv. Užimtumo tarnybos specialistai užimtumą suteikė 49,5 tūkst. jaunesnių nei 30 metų amžiaus asmenų, tai yra 9,5 proc. mažiau negu per tą patį laikotarpį pernai. To priežastis 65,5 proc. sumažėjęs aktyvios darbo rinkos politikos priemonių dalyvių skaičius.

Parama įsitvirtinti darbo rinkoje 2019 m. I–III ketv. pasinaudojo 4 tūkst. jaunuolių iki 29 metų. Populiariausia – parama mokymuisi. Daugiausia jaunuolių pradėjo mokytis darbo rinkoje paklausių profesijų: įvairių kategorijų transporto priemonių vairuotojo, apskaitininko, kirpėjo, krautuvų vairuotojo ir žiniatinklio programuotojo.

Per devynis šių metų mėnesius Užimtumo tarnybos specialistai tarpininkavo įdarbinant 37,6 tūkst. jaunuolių, tai yra 2,9 tūkst. daugiau negu per tą patį 2018 metų laikotarpį.

Jaunimo iki 29 m. užimtumas

Jaunimas 16–29 m. pagal ADRP ³	2018 m. I - III ketv.	2019 m. I - III ketv.	Pokytis +/-
Parama mokymuisi	5838	1467	-4371
Remiamasis įdarbinimas	3924	1276	-2648
Parama darbo vietoms steigti	568	314	-254
Parama judumui	1363	972	-391

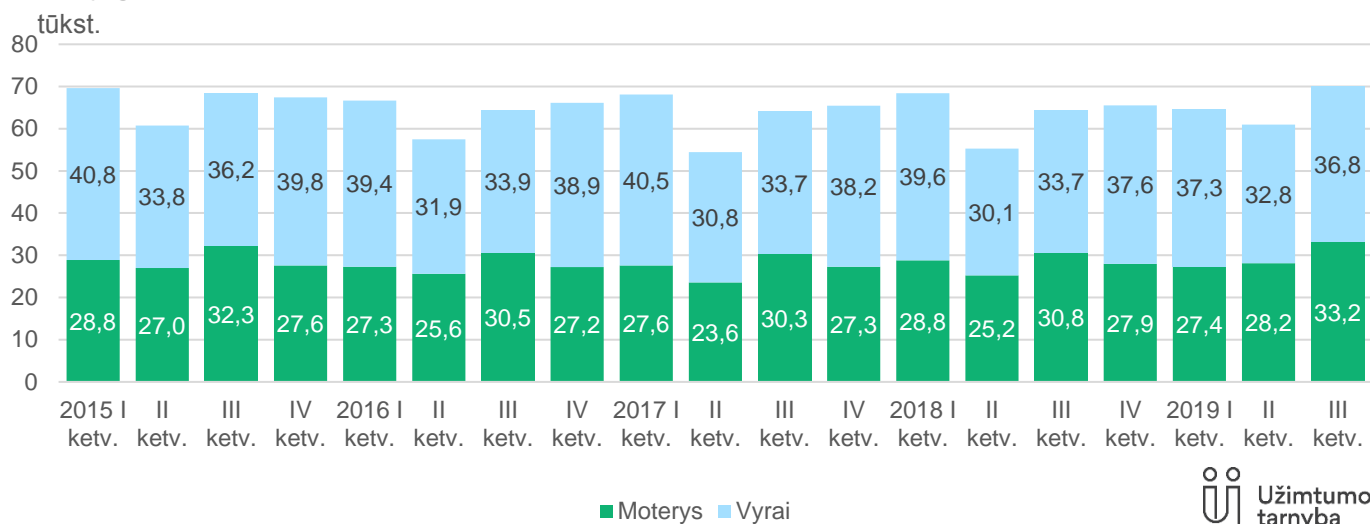
³ Aktyvios darbo rinkos politikos priemonės

Darbo jėgos pasiūla – kas ieškojo darbo?

Darbo jėgos pasiūla didėjo

2019 m. trečiąjį ketvirtį į Užimtumo tarnybos klientų aptarnavimo skyrius kreipėsi dėl darbo paieškos 70 tūkst. darbo neturinčių asmenų – 8,6 proc. daugiau nei per tą patį praėjusių metų laikotarpį. Per tris šių metų ketvirčius Užimtumo tarnybos klientų aptarnavimo skyriuose buvo įregistruota 195,6 tūkst. darbo neturinčių asmenų – 3,9 proc. daugiau nei per tą patį praėjusių metų laikotarpį.

Darbo jėgos pasiūla

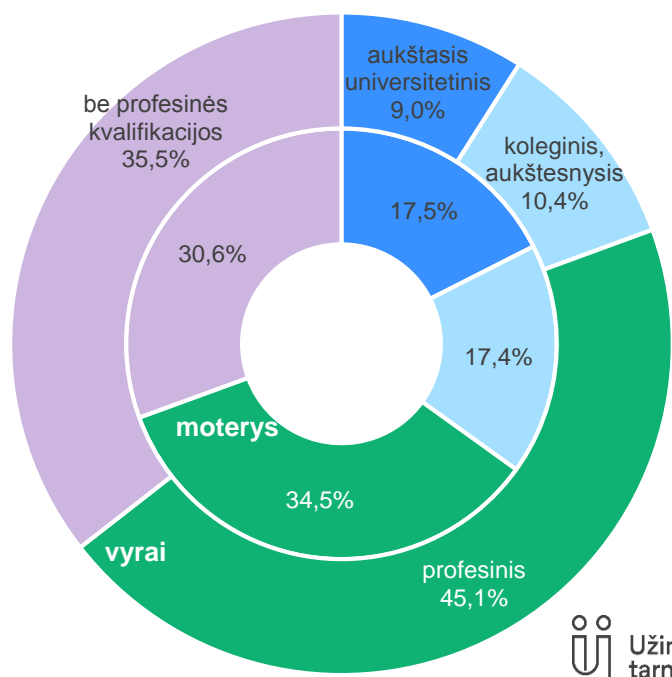

Daugiau įregistruota bedarbių vyrų

2019 m. I–III ketv. didesnę (54,6 proc.) besiregistruojančių darbo neturinčių asmenų dalį sudarė vyrai. Palyginti su 2018 m. tuo pačiu laikotarpiu, vyrų registravosi 3,5 tūkst. daugiau, moterų – 3,9 tūkst. daugiau.

Didžiausia dalis – 45,1 proc. – vyrų turėjo profesinį pasirengimą, moterys su profesiniu pasirengimu sudarė 34,5 proc. Vyrų dažniau nei moterys neturi profesinio pasirengimo: 2019 m. I–III ketvirtį į Užimtumo tarnybą besikreipusių 35,4 proc. vyrų ir 30,8 proc. moterų neturėjo profesinės kvalifikacijos. Dvigubai didesnę besiregistruojančių moterų dalis yra įgijusios aukštąjį universitetinį išsilavinimą – 17,5 proc. Vyrų su aukštuoju universitetiniu išsilavinimu buvo 9 proc.

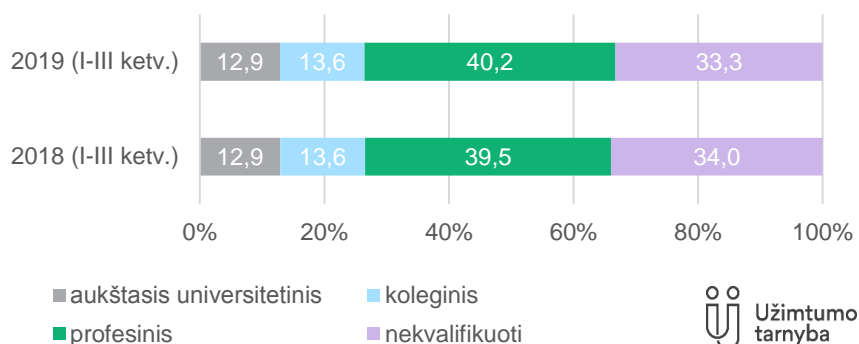
Bedarbiai pagal išsilavinimą ir profesinę kvalifikaciją

Mažėja neturinčių profesinio pasirengimo

Kas trečias registruotas darbo ieškantis žmogus neturi profesinio pasirengimo, todėl jiems sunku įsitvirtinti darbo rinkoje. Stebima teigiama tendencija, kad neturinčių profesinės kvalifikacijos bedarbių dalis tarp visų darbo ieškančių asmenų kelerius metus nuosekliai mažėja. Tuo tarpu kvalifikuotos darbo jėgos pasiūla auga.

Bedarbiai pagal kvalifikaciją

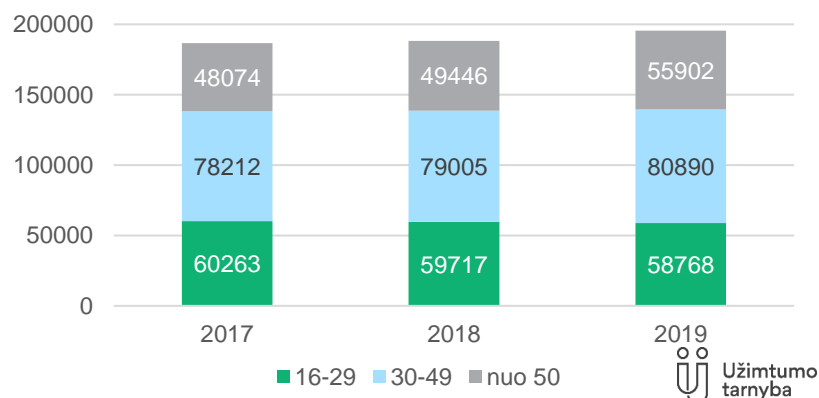
Užimtumo tarnyba

Palyginti su 2018 m. tuo pačiu laikotarpiu, šiemet augo asmenų įgijusių profesinį išsilavinimą skaičius.

Besiregistruojančių vyresnio amžiaus asmenų skaičius auga, o tuo tarpu jaunimo – mažėja

Bedarbiai pagal amžiaus grupes (I-III ketv.)

Apie 30 proc. per šiuo metų I–III ketv. įregistruotų darbo neturinčių asmenų buvo jaunesni kaip 30 m. amžiaus, 28,6 proc. – vyresni kaip 50 metų asmenys. Darbo jėgos pasiūlos struktūroje jaunimo dalis 2019 m. nežymiai (1,6 proc.) mažėjo, tuo tarpu vyresnio amžiaus bedarbių augo 13,1 proc.

Užimtumo tarnyba

Beveik kas trečias darbo neturintis – kaimo gyventojas

Kaime gyvenantys asmenys šių metų I–III ketv. sudarė 31 proc. visų įregistruotų darbo ieškančių asmenų. Nedarbo problemos kaime yra didesnės nei mieste. Lietuvos statistikos departamento duomenys rodo, kad 2019 m. III ketvirtį 15–64 metų amžiaus gyventojų užimtumo lygis kaime buvo 7,9 proc. punkto žemesnis nei mieste (mieste – 75,8 proc., kaime – 67,9 proc.). Tuo tarpu nedarbo lygis šiai amžiaus grupei kaime 2,2 proc. punkto aukštesnis nei mieste, atitinkamai 7,8 proc. ir 5,6 proc.

Šių tendencijų priežastis – mažėjanti žemės ūkio dalis šalies ūkio struktūroje, nepaisant žemės ūkio sektoriuje dirbančių aukščiausios kvalifikacijos specialistų ir vadovų skaičiaus augimo, bendras dirbančiųjų žemės ūkyje skaičius pastaraisiais metais mažėja. Kaimo gyventojų užimtumo neskatina žemas darbo ieškančiųjų mobilumas ir nepakankamai sparti ūkio plėtra regionuose. Tarp kaime gyvenančių darbo neturinčiųjų daugiau vyresnio amžiaus asmenų (31,2 proc.) nei tarp miestiečių (27,4 proc.), daugiau neturinčių profesinio pasirengimo (tarp kaimo bedarbių – 35,7 proc., miesto – 31,2 proc.). Tik 6,5 proc. kaime gyvenančių bedarbių yra įgiję aukštąjį universitetinį išsilavinimą, mieste – 15,3 proc. Dažnai kaimo gyventojų, ypač iš atokesnių vietovių, įsidarbinimo galimybes riboja susisiekimo problemos.

Daugiausia darbo ieškančiųjų – kvalifikuoti darbininkai

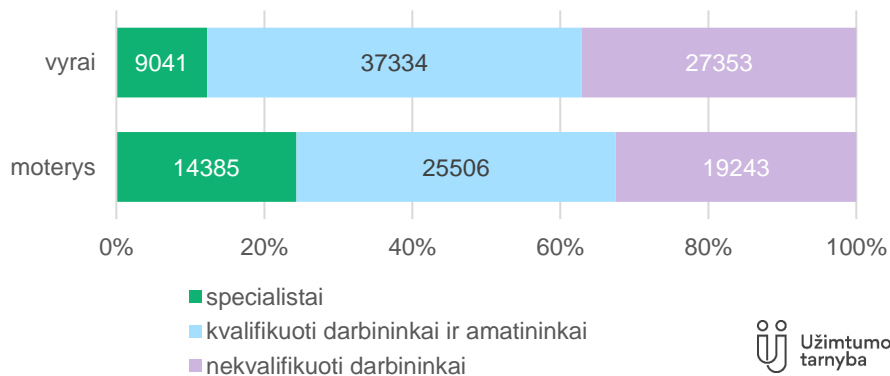
2019 m. I – III ketv. įregistruotų bedarbių struktūroje pagal paskutinės darbovietės profesijų grupes 47,3 proc. sudarė kvalifikuoti darbininkai ir paslaugų darbuotojai, 17,6 proc. – specialistai, 35,1 proc. – nekvalfikuoti darbininkai. Iš kvalifikuotų darbininkų daugiausia į Užimtumo tarnybą dėl darbo paieškos

kreipėsi parduotuvių pardavėjų, lengvųjų automobilių, taksi ir furgonų vairuotojų, dažytojų ir giminiškų profesijų darbininkų, variklinių transporto priemonių mechanikų ir taisytojų, virėjų, judamųjų žemės ir miškų ūkio įrenginių operatorių, apsaugos darbuotojų. Iš specialistų daugiausia reklamos ir rinkodaros specialistų, administravimo ir vykdomųjų sekretorių, verslo paslaugų vadybininkų, sandėliavimo tarnybos tarnautojų, apskaitos ir buhalterijos tarnautojų, buhalterių.

Kvalifikuotos darbo jėgos pasiūla keletą pastarųjų metų auga, nekvalifikuotos – mažėja. Šiomet palyginti su trimis 2018 metų ketvirčiais nekvalifikuoto darbo ieškančių asmenų registravosi 1,7 proc. mažiau.

Tarp darbo ieškančių moterų dvigubai didesnė dalis dirbusių specialistų ir vadovų profesijų grupėms priklausančius darbus nei tarp darbo ieškančių vyrų (moterų – 24,5 proc., vyrų – 12,3 proc.). Pusė visų darbo paieškas pradėjusių vyrų dirbo kvalifikuotais darbininkais, moterų – 43 proc. Taip pat tarp darbo neturinčių vyrų didesnė dalis, 37,1 proc. dirbo nekvalifikuotus darbus, tarp moterų – 32,5 proc.

**Bedarbiai pagal profesijų grupes
2019 m. I - III ketv.**

Į Užimtumo tarnybą kreipiasi iš užsienio grįžtantys Lietuvos piliečiai

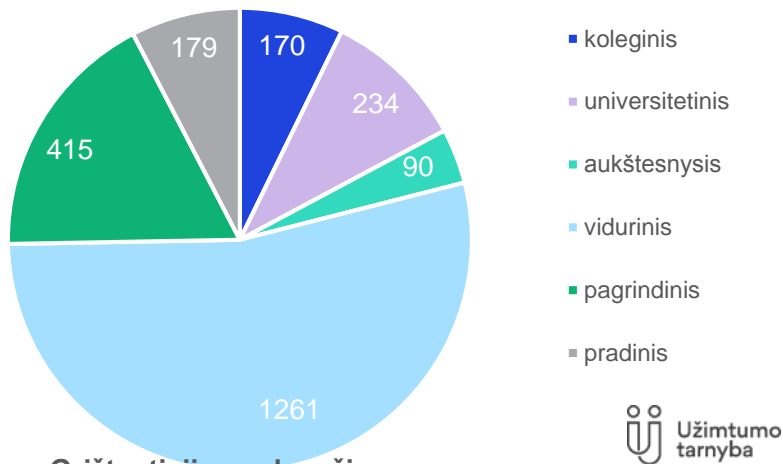
Darbo jėgos pasiūlą papildo ir į Lietuvą grįžtantys emigrantai. Per šiuo metų I–III ketv., į Užimtumo tarnybos klientų aptarnavimo skyrius kreipėsi 2,3 tūkst. Lietuvos piliečių, kurį laiką gyvenusių užsienyje.

Pagal išsilavinimą tarp jų daugiau kaip pusė (53,7 proc.) turinčių vidurinį išsilavinimą. Apie 18 proc. turi pagrindinį išsilavinimą. Kas dešimtas baigęs universitetą.

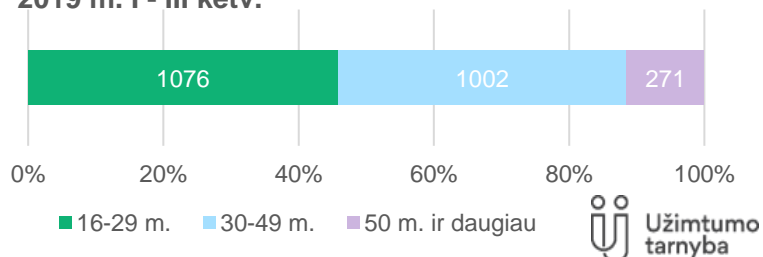
43 proc. Užimtumo tarnyboje registruotų iš užsienio grįžusių asmenų neturi profesinio pasirengimo.

Daugiausia grįžusiųjų – jaunesni kaip 30 metų amžiaus (45,8 proc.). 30–49 metų amžiaus iš emigracijos grįžę darbo ieškantys asmenys sudaro 42,7 proc., vyresni kaip 50 metų asmenys – 11,5 proc.

**Grįžtantieji pagal išsilavinimą
2019 m. I–III ketv.**

**Grįžtantieji pagal amžių
2019 m. I - III ketv.**

Didžioji dalis grįžusių emigrantų ieško samdomo darbo ir tik 63 nurodė, kad norėtų užsiimti individualia veikla. Dažniausiai pageidaujamos veiklos: įvairūs statybos darbai, automobilių priežiūra ir remontas, kirpyklų ir grožio salonų veikla, prekyba.

leškantieji samdomo darbo daugiausia nori dirbti pagalbiniais darbininkais, automobilių vairuotojais, administratoriais, pardavėjais, nekvalifikuotais statybos ar apdirbamosios pramonės darbininkais, pardavimų vadybininkais, apdailininkais.

Darbo jėgos paklausa - kokių darbuotojų reikia darbo rinkoje?

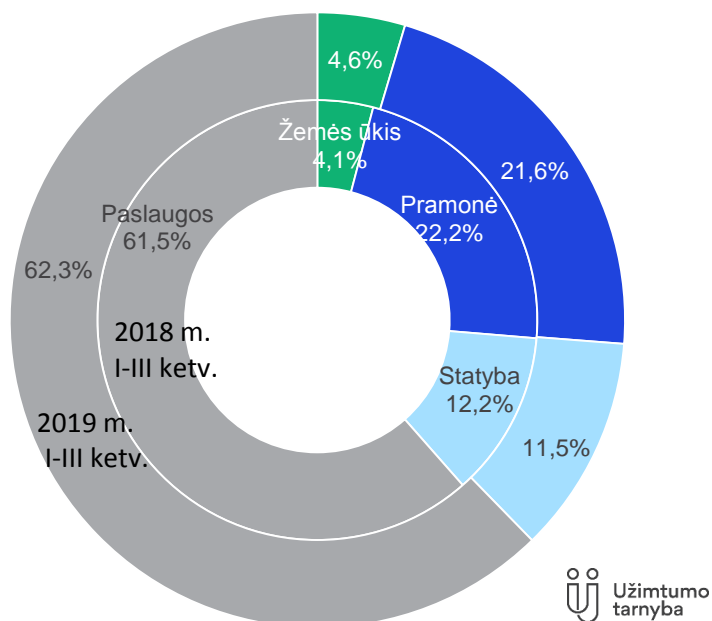
Užimtumo tarnybos duomenimis, 2019 m. I–III ketvirtį darbdaviai įregistravo 1,7 proc. arba 3,1 tūkst. mažiau naujų laisvų darbo vietų nei per 2018 metų tą patį laikotarpį – 179,9 tūkst. Trys iš penkių įregistruotų laisvų darbo vietų buvo paslaugų sektoriuje, kas ketvirta – pramonėje. Palyginti su praėjusių metų I–III ketv. paklausos struktūroje didėjo žemės ūkio ir paslaugų dalis.

Daugiausia laisvų darbo vietų registruota pardavėjams, virėjams, sunkiasvorių sunkvežimių ir krovininių transporto priemonių vairuotojams, lengvųjų automobilių, taksi ir furgonų vairuotojams, reklamos ir rinkodaros specialistams, vandentiekininkams ir vamzdynų montuotojams, statybininkams.

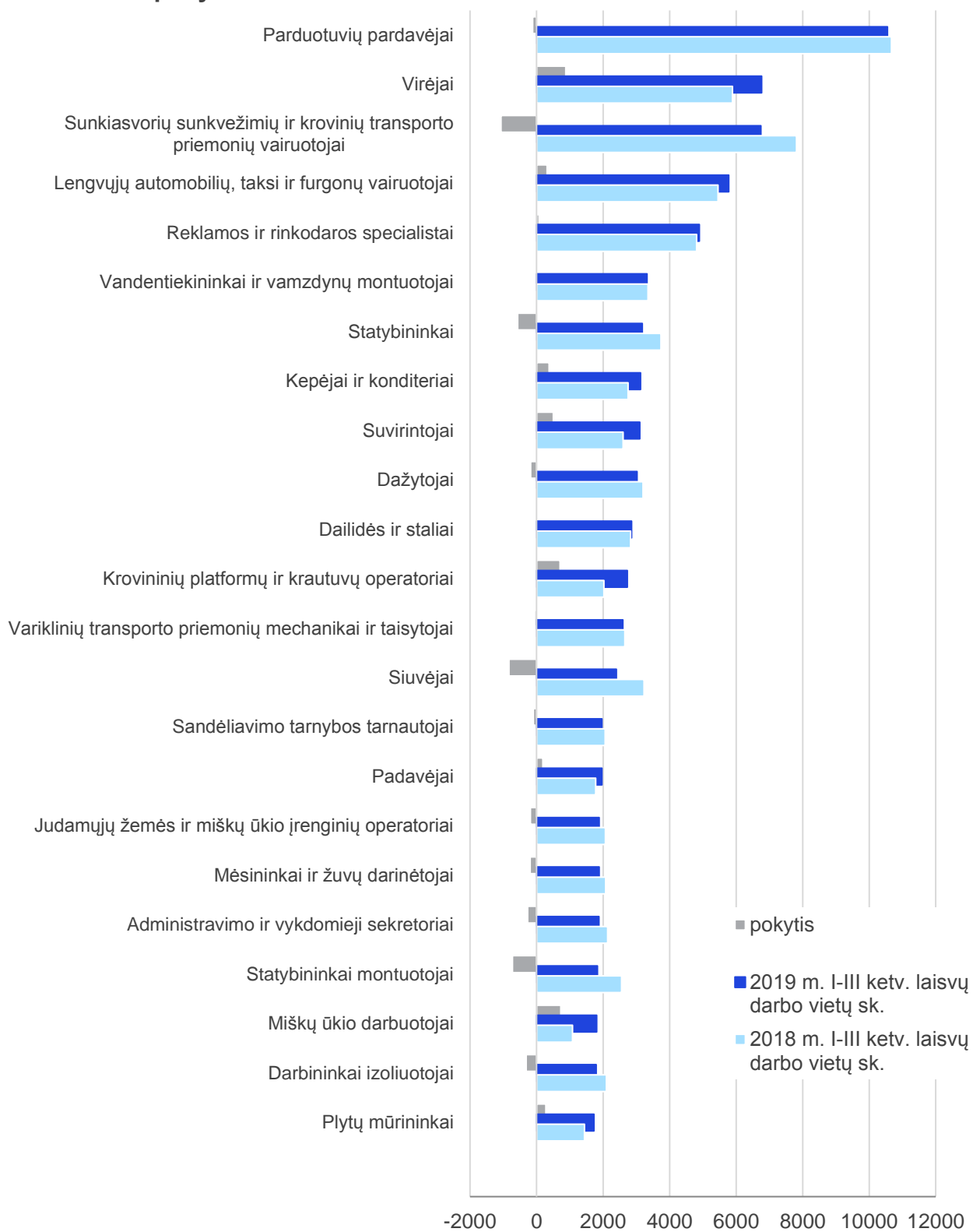
Augo virėjų, miško ūkio darbuotojų, krovininių platformų ir krautuvų operatorių, suvirintojų, kepėjų ir konditerių paklausa. Registruotų darbo vietų skaičius labiausiai mažėjo sunkiasvorių sunkvežimių ir krovininių transporto priemonių vairuotojams, siuvėjams, statybininkams montuotojams ir darbininkams izoliuotojams.

Lietuvos statistikos departamento duomenimis, vidutinis mėnesinis bruto (neatskaičius darbuotojo mokesčių) darbo užmokestis šalies ūkyje (be individualių įmonių) 2019 m. antrąjį ketvirtį sudarė 1 289 EUR ir, palyginti su 2019 m. pirmuoju ketvirčiu, padidėjo 2,1 proc. Darbo užmokesčio padidėjimą 2019 m. antrąjį ketvirtį lėmė didesnė darbų apimtis, sezoniškumas ir kitos priežastys.

Darbo jėgos paklausos struktūra pagal ekonomines veiklas

Paklausos pokyčiai

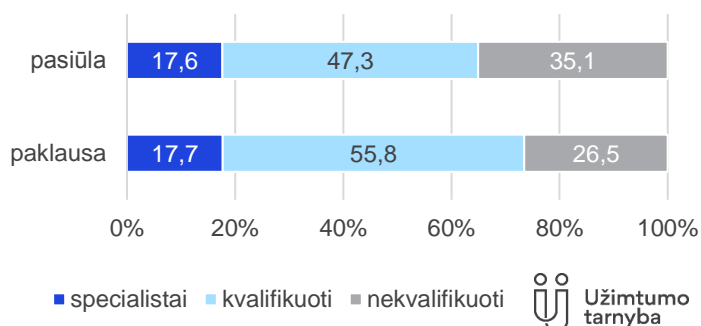

Pastaba: pateiktos profesijos, kurių 2019 m. I–III ketv. buvo daugiausia laisvų darbo vietų.

Darbo jėgos pasiūlos ir paklausos suderinamumas

2019 m. I–III ketvirtį darbdaviai registravo 179,9 tūkst. darbo pasiūlymų, per tą patį laikotarpį į Užimtumo tarnybos klientų aptarnavimo skyrius kreipėsi 195,5 tūkst. darbo neturinčių asmenų. Užimtumo tarnybos duomenimis, darbo rinkai būdingas darbo jėgos pasiūlos ir paklausos neatitikimas: nekvalifikuotos darbo jėgos perteklius ir kvalifikuotos trūkumas. Kvalifikuotų darbininkų pasiūla šių metų I–III ketv. buvo 38,7 proc. mažesnė už paklausą.

Pasiūla - paklausa 2019 m. I-III ketv.

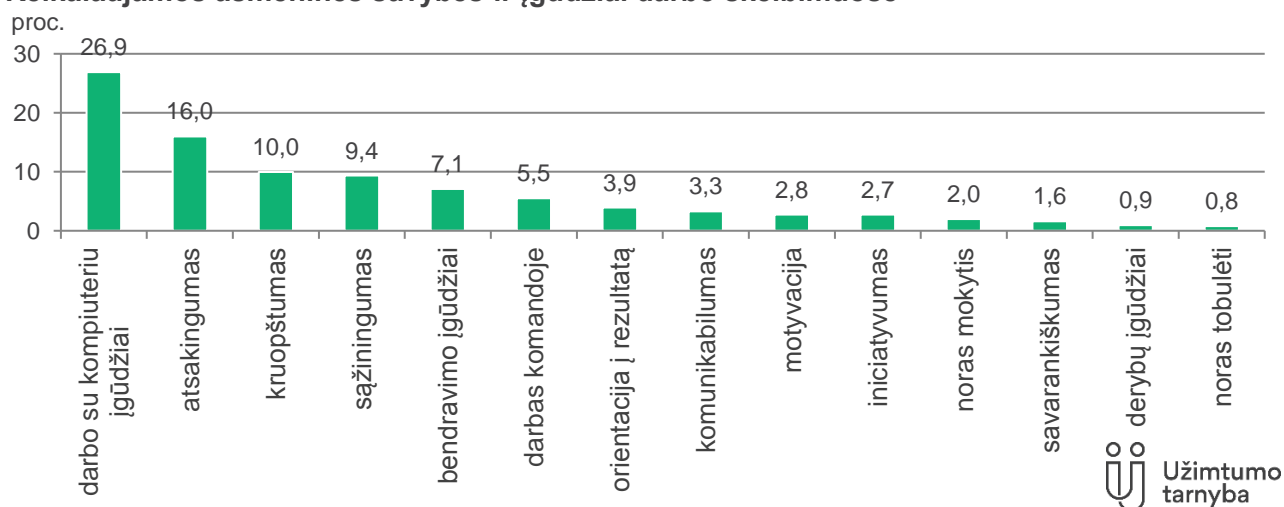
Darbo vietas sunku užpildyti, kai pretenduojantys į jas asmenys neturi tinkamos kvalifikacijos, kompetencijų ar patirties

Darbuotojų įgūdžių paklausos neatitikimas pasiūlai yra viena iš pagrindinių darbo rinkos problemų. Daugiau nei pusėje (61 proc.) darbo skelbimų tekstų, esančių Užimtumo tarnybos informacinėje sistemoje, buvo nurodyti reikalavimai ieškomų darbuotojų žinioms, gebėjimams ir asmeninėms savybėms.

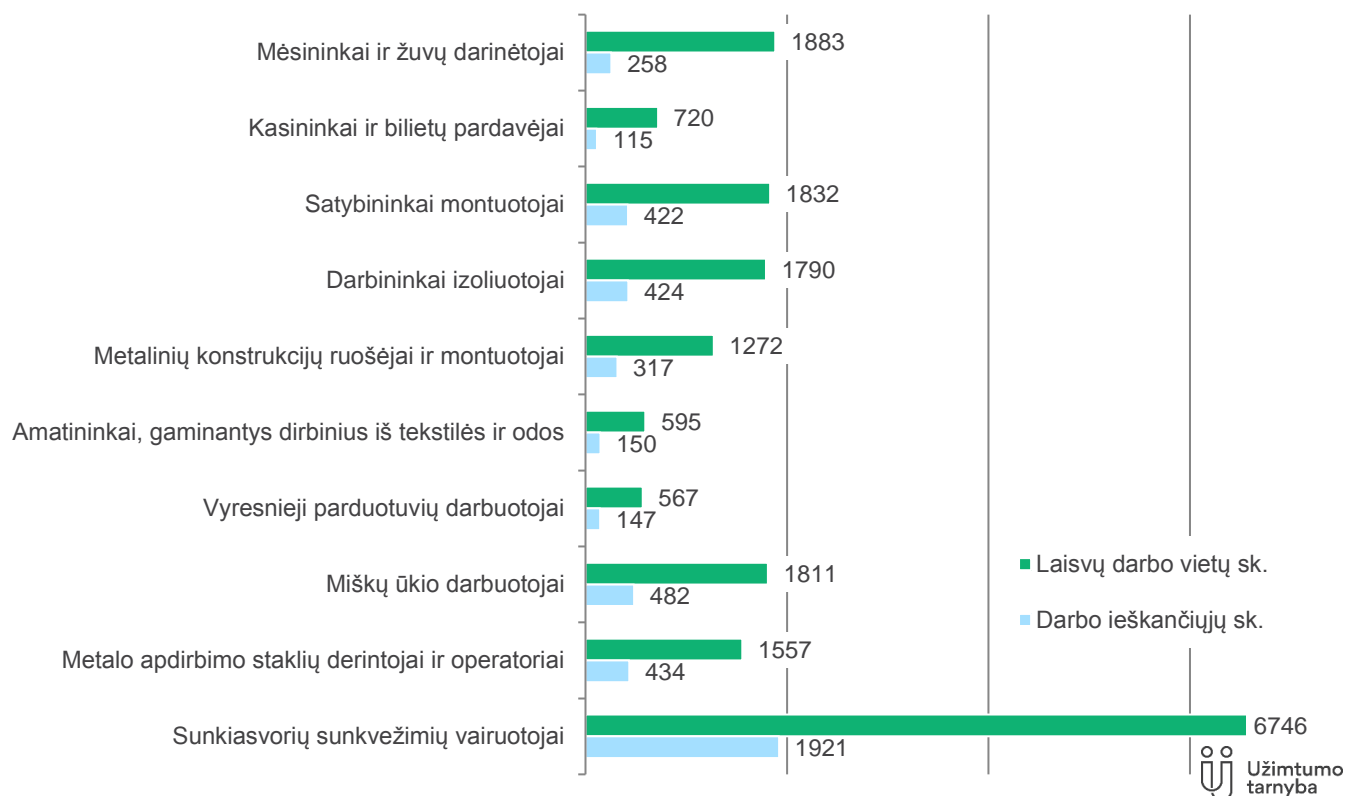
Dažniausia darbo skelbimuose darbdavių nurodomi privalumai ar reikalavimai:

- darbo patirtis (31 proc. darbo skelbimų);
- darbo kompiuteriu įgūdžiai (28 proc. darbo skelbimų);
- užsienio kalbų žinios (28 proc. darbo skelbimų). Palyginus su kitomis užsienio kalbomis, dažniausiai nurodoma anglų kalba (16 proc.) ir rusų kalba (10 proc.);
- vairuotojo pažymėjimas (daugiausia B kategorijos – 28 proc. darbo skelbimų). Kartais įvardijamas ir nuosavo automobilio turėjimas (2 proc. skelbimų);
- asmeninės savybės – atsakingumas (16 proc.), kruopštumas (10 proc.), sąžiningumas (9 proc. darbo skelbimų).
- išsilavinimas buvo nurodytas 10 proc. visų skelbimų. Aukštasis išsilavinimas kaip reikalavimas ar privalumas nurodytas 3 proc., profesinis – 2 proc. darbo skelbimų.

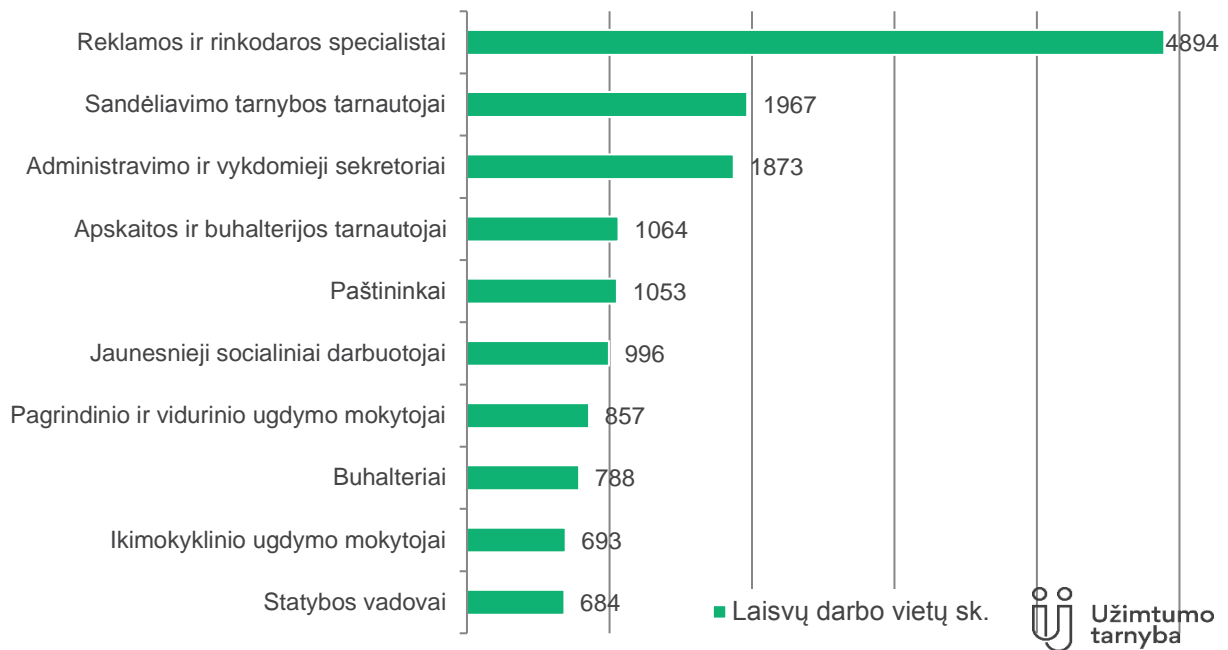
Reikalaujamos asmeninės savybės ir įgūdžiai darbo skelbimuose

Šalies darbdaviams 2019 m. I–III ketv. labiausiai trūko kvalifikuotos darbo jėgos: mėsininkų ir žuvų darinėtojų, kasininkų ir bilietų pardavėjų, statybininkų montuotojų, darbininkų izoliuotojų, metalinių konstrukcijų ruošėjų ir montuotojų, amatininkų, gaminančių dirbinius iš tekstilės ir odos, vyresniųjų parduotuvių, miškų ūkio darbuotojų, metalo apdirbimo staklių derintojų ir operatorių bei sunkiasvorių sunkvežimių vairuotojų. Šioms profesijoms darbdaviai registravo keturis kartus daugiau laisvų darbo vietų nei buvo tokių profesijų asmenų ieškančių tokio darbo.

Didžiausias įsidarbinimo galimybes iš specialistų šalyje pagal didžiausią registruojamą darbo vietų skaičių 2019 m. I–III ketv. turėjo reklamos ir rinkodaros specialistai, sandėliavimo tarnybos tarnautojai, administravimo ir vykdomieji sekretoriai, apskaitos ir buhalterijos tarnautojai, paštininkai, jaunesnieji socialiniai darbuotojai, pagrindinio ir viduriniojo ugdymo mokytojai, buhalteriai, ikimokyklinio ugdymo mokytojai ir statybos vadovai.

2019 m. I–III ketv. 26,5 proc. visų laisvų darbo vietų buvo registruota profesinės kvalifikacijos nereikalaujančiam darbui. Darbdaviams reikalingi krovikai, biurų, viešbučių ir kitų įstaigų valytojai, kambarinės ir pagalbininkai, pakuotojai, nekvalifikuoti apdirbimo pramonės darbininkai, prekių krovėjai į lentynas, kiemsargiai ir giminiškų profesijų darbininkai, nekvalifikuoti inžinerinių statinių statybos darbininkai, namų valytojai ir pagalbininkai, virtuvės pagalbininkai ir nekvalifikuoti miškų ūkio darbininkai.

Spręsdami kvalifikuotos darbo jėgos trūkumo problemą, darbdaviai užpildo laisvas darbo vietas pasitelkdami darbo jėgą iš trečiųjų šalių. Užsieniečiams, atvykstantiems iš trečiųjų šalių, kurių profesija įtraukta į patvirtintą trūkstamų profesijų sąrašą⁴, nereikia gauti Užimtumo tarnybos leidimo dirbti. Migracijos departamento duomenimis, per devynis šių metų mėnesius leidimai laikinai gyventi Lietuvoje išduoti 20 tūkst. asmenų, 27,9 tūkst. išduotos nacionalinės vizos. Nuo 2019 m. pradžios į Lietuvą atvyko 6,9 tūkst. darbuotojų, gavusių leidimus dirbti iš Užimtumo tarnybos. Daugiau nei pusė – 61 proc. – atvyko iš Ukrainos, iš Baltarusijos – 20 proc., iš Rusijos – 3 proc., iš Uzbekistano – 3 proc. Daugiausia leidimų išduota virėjams, plytų mūrininkams, maisto pusgaminių ruošėjams, staliams, tarptautinio keleivių vežimo transporto priemonės vairuotojams, vadybininkams, tinkuotojams, suvirintojams elektra, dujomis, rankiniu būdu, restorano virėjams, elektromonteriams, apdailininkams ir metalinių konstrukcijų montuotojams.

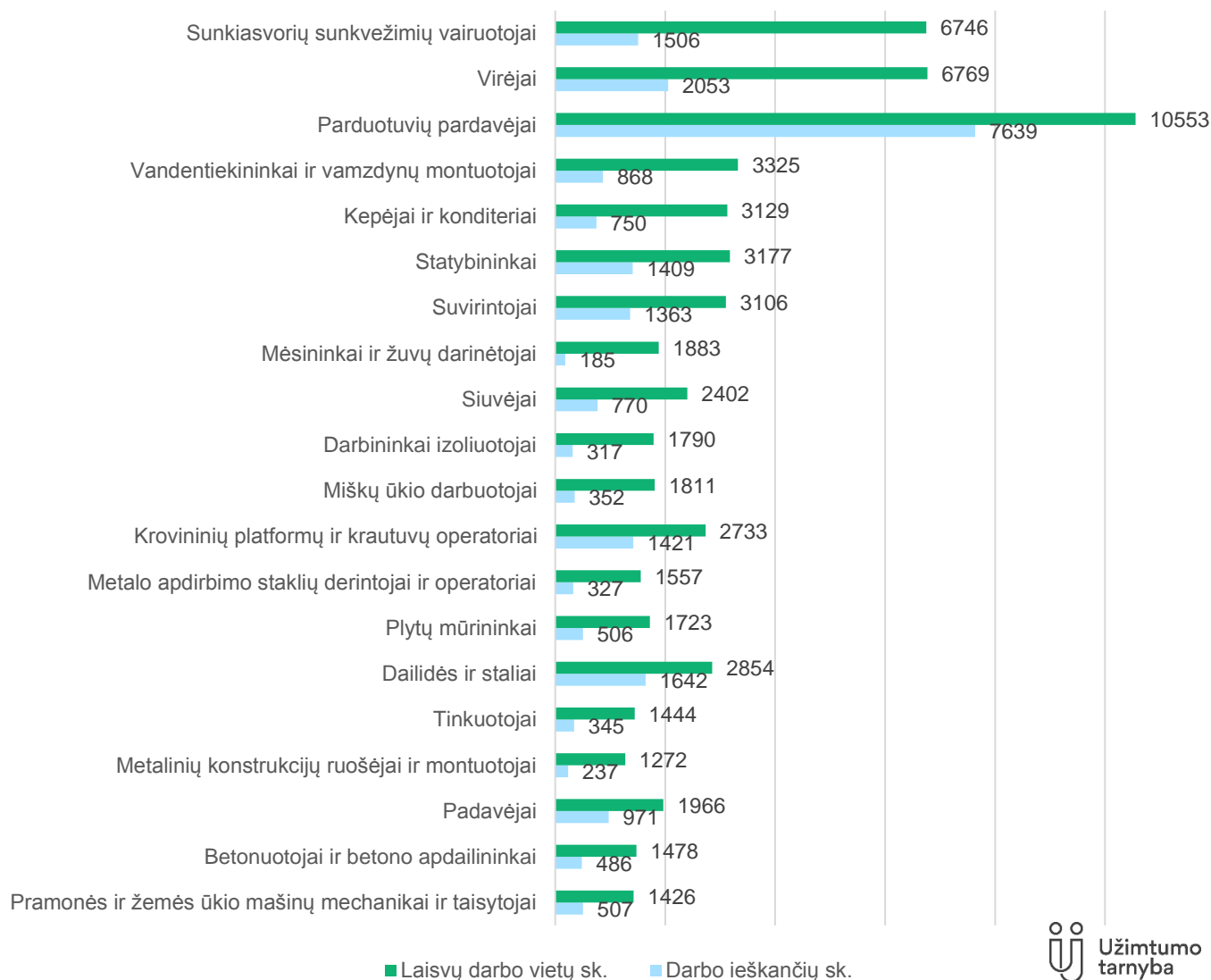
Regioninis pasiūlos ir paklausos nesuderinamumas

Pasiūlos ir paklausos skirtumų analizė rodo, jog šių metų I–III ketv. šalyje didžiausias atotrūkis tarp darbo ieškančių ir laisvų darbo vietų buvo fiksuojamas sunkiasvorių sunkvežimių ir krovinių transporto priemonių vairuotojams, neretai šios profesijos darbuotojų trūkumą lemia ilgai trunkančios komandiruotės, nutolimas nuo šeimos, nepatogus darbo grafikas, rizika kelyje, sveikatos problemos dėl nuolatinio sėdimo darbo. Dėl siūlomo dažniausiai minimalaus atlyginimo ir pamaininio darbo grafiko, šalyje trūko parduotuvių pardavėjų bei virėjų. Šie veiksniai lemia profesijų paklausą – jos nepopuliarios tarp profesijų besirenkančio jaunimo.

⁴ Užimtumo tarnyba nagrinėja kiekvienos profesijos padėtį darbo rinkoje ir 2 kartus per metus rengia ir tvirtina trūkstamų profesijų sąrašą. Jeigu profesijos registruota darbo jėgos paklausa pramonės ir statybos sektoriuose per metus viršija darbo pasiūlą ne mažiau kaip 2 kartus, o paslaugų ne mažiau nei 5 kartus, taip pat jei profesija įsidarbinimo galimybių barometre priskirta didelių įsidarbinimo galimybių profesijų grupei bei darbdaviai ar darbdavių asocijuotos struktūros pateikė argumentuotą ir pagrįstą informaciją apie prognozuojamą profesijos paklausos augimą per artimiausią pusmetį, tai tokia profesija yra įtraukiama į sąrašą: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/db1d02f0980911e9ae2e9d61b1f977b3>.

Vidutiniškai šalyje virėjo bei pardavėjo kvalifikaciją turinčių asmenų yra dvigubai mažiau nei darbo pasiūlymų skirtų jiems.⁵

Didžiausi pasiūlos ir paklausos nesuderinamumai šalyje 2019 m. I-III ketv.

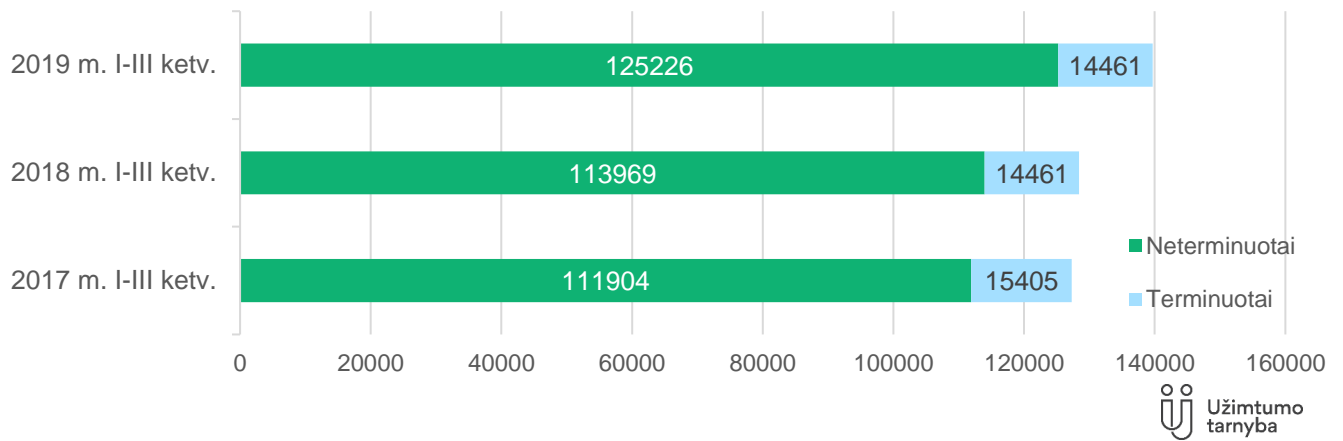
Užimtumo didinimo priemonės

Per 2019 m. I– III ketv. įsidarbino 8,8 proc. daugiau darbo neturinčiųjų nei 2018 m., neterminuotai įsidarbinusių asmenų skaičius augo beveik 10 proc.

Užimtumo tarnyba per 2019 m. sausio – rugsėjo mėn. į darbo rinką padėjo grįžti 222,6 tūkst. asmenų – 3,1 proc. mažiau nei per praėjusių metų tą patį laikotarpį. Tarpininkavimo įdarbinant paslaugos suteiktos 139,7 tūkst., iš jų – 125,2 tūkst. darbo ieškančių asmenų įsidarbino neterminuotai. 64,0 tūkst. asmenų pradėjo veiklą pagal verslo liudijimus. Remiamas užimtumas, taikant aktyvios darbo rinkos politikos priemones, suteiktas 18,8 tūkst. asmenų. Palyginti su 2018 metų tuo pačiu laikotarpiu, įdarbinimas augo 8,8 proc., bet 42 proc. mažėjo aktyvios darbo rinkos politikos priemonių dalyvių skaičius.

⁵ Šalies apskričių duomenys.

Įsidarbinusių asmenų skaičius

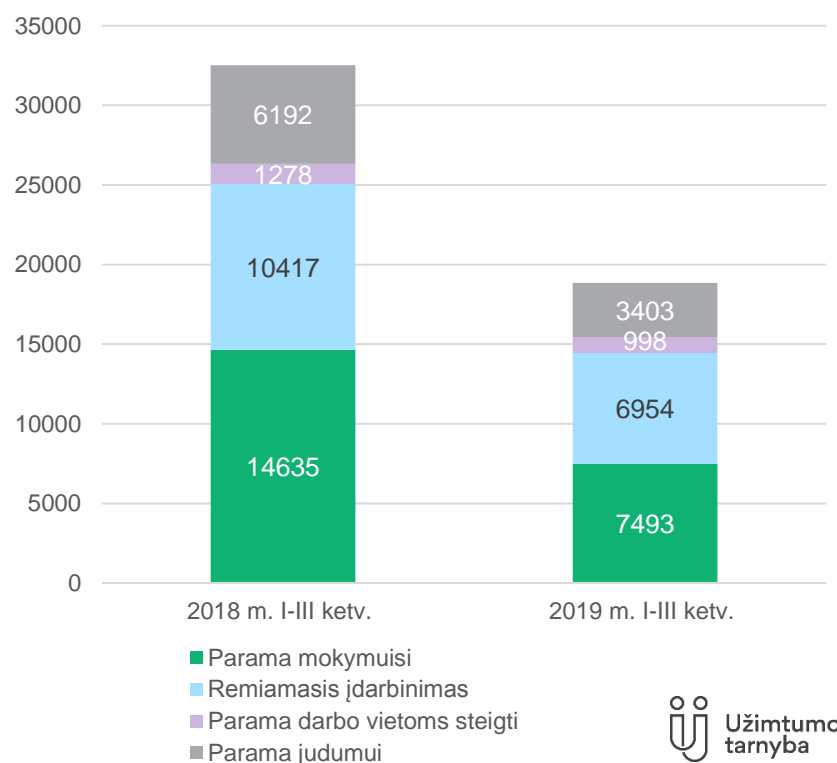

Šalies savivaldybių rengiamose užimtumo didinimo programose per 2019 m. I–III ketv. pradėjo dalyvauti 3,4 tūkst. darbo neturinčių asmenų.

Paramos mokymuisi priemonėse dalyvavo 40 proc. visų aktyvios darbo rinkos politikos priemonių dalyvių

Per 2019 m. I–III ketv. paramos mokymuisi priemonėse dalyvavo 7,5 tūkst. darbo ieškančių asmenų – du iš penkių aktyvios darbo rinkos politikos priemonių dalyvių. Daugiausiai – 6,3 tūkst. – pradėjo mokytis darbo rinkoje paklausių profesijų ir ugdytis reikiamas kompetencijas. Penktadalis arba 1,2 tūkst. visų pradėjusių mokytis buvo jaunesni kaip 30 metų asmenys. Pastaruosiu metu didelis dėmesys skiriamas vyresnio amžiaus asmenų integravimui į darbo rinką – daugiau kaip 35 proc. profesinio mokymo dalyvių buvo 50+ asmenys. Vyrų mokėsi daugiau nei moterų – jie sudarė apie 53 proc. visų pradėjusių mokytis. Daugiau kaip 36 proc. arba 2,3 tūkst. pasirinkusiųjų profesinį mokymą buvo ilgalaikiai bedarbiai.

Asmenų skaičius, kuriems suteiktas remiamas užimtumas

Profesinio mokymo programų TOP 5:

- Motorinių transporto priemonių kroviniams vežti vairuotojų;
- Slaugytojo padėjėjo;
- Apskaitininko;
- Virėjo;
- Krautuvų vairuotojo.

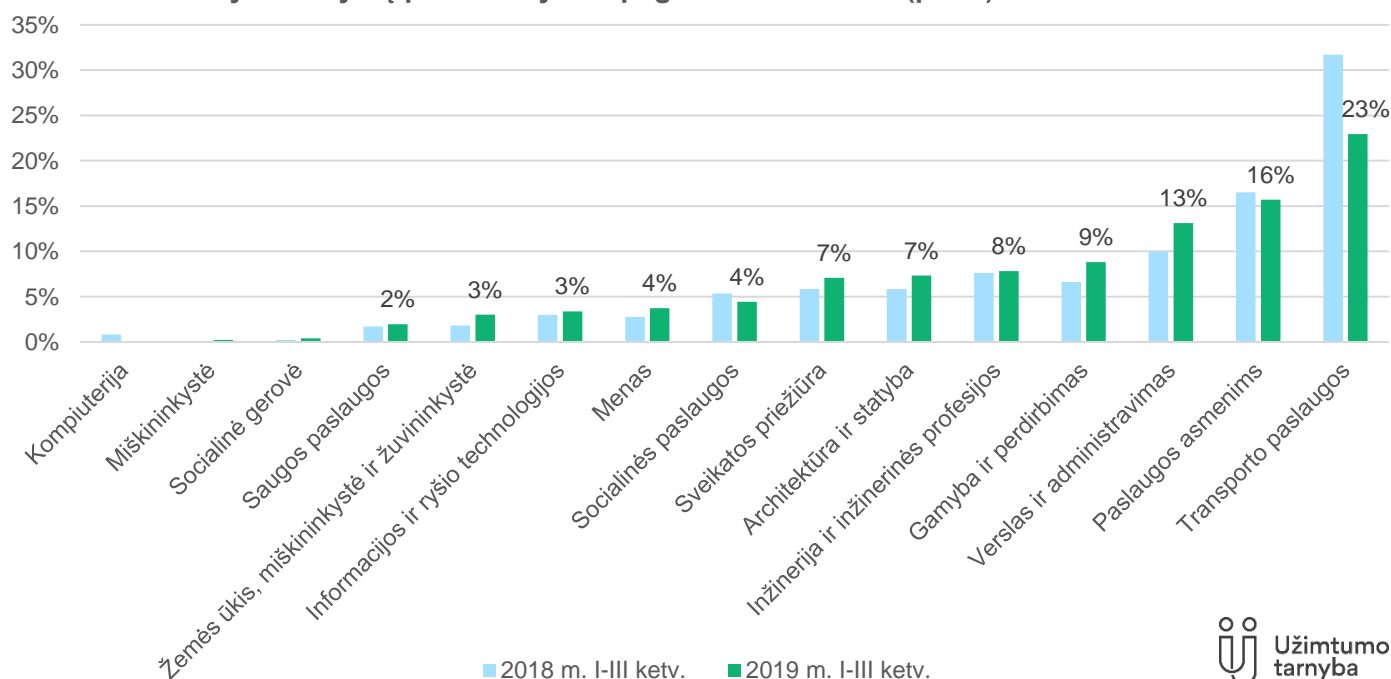
Kitose paramos mokymuisi priemonėse pradėjo dalyvauti 1,2 tūkst. asmenų: 250 asmenų įsidarbino pagal pameistrystės darbo sutartį, 521 – organizuota stažuotė, 441 asmeniui pripažinta neformalaus švietimo ir savišvietos būdu įgytas kompetencijas.

Daugiau kaip 18 proc. aktyvios darbo rinkos politikos priemonių dalyvių sudaryta galimybė įsidarbinti ne gyvenamojoje teritorijoje ir kompensuotos kelionės į darbo vietą išlaidos.

Remiamo įdarbinimo priemonėse nuo metų pradžios dalyvavo beveik 7 tūkst. (apie 37 proc.) registruotų Užimtumo tarnyboje darbo ieškančių asmenų. Įdarbinta subsidijuojant 5,6 tūkst. darbo rinkoje papildomai remiamų asmenų. Darbo įgūdžių įgijimo rėmimo priemonėje dalyvavo 1,3 tūkst. mokslus baigusių darbo ieškančių asmenų. Šiose priemonėse jie įgyja ne tik trūkstantį darbo gebėjimų ir patirties, bet didžioji dalis įsidarbina priemonei pasibaigus.

Transporto paslaugų srities mokymo programos – paklausiausios tarp profesinio mokymo dalyvių, tačiau jų populiarumas mažėjo 9 proc.

Profesinio mokymo dalyvių pasiskirstymas pagal švietimo sritis (proc.)

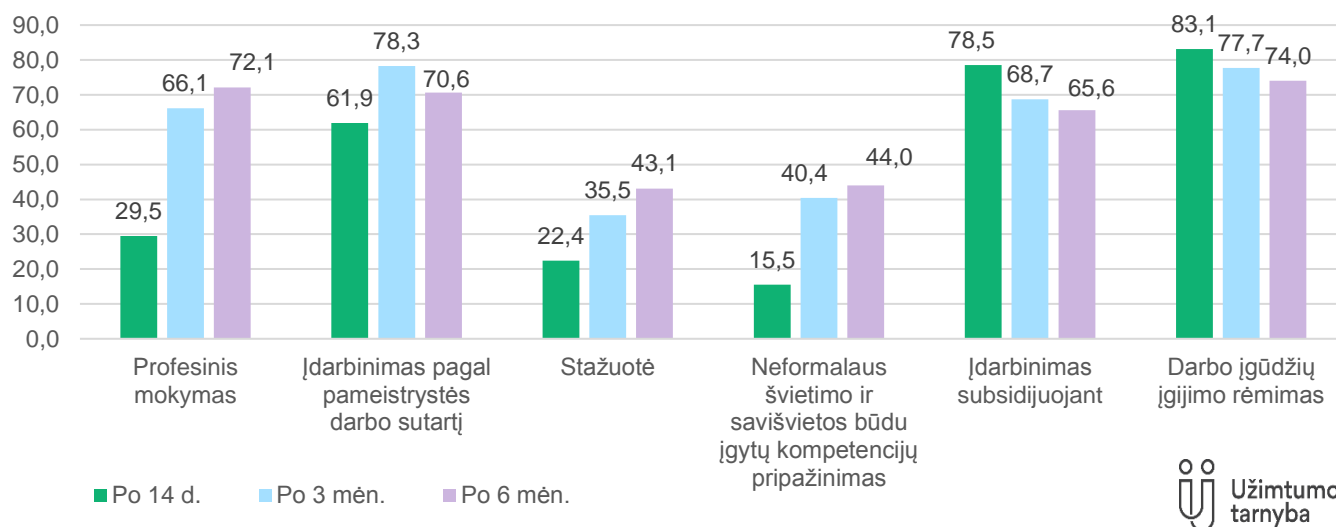

Šiomet 9 proc. mažiau darbo ieškančių asmenų rinkosi įvairių kategorijų transporto priemonių vairuotojų mokymo programas. 3 proc. augo asmenų, pasirinkusių verslo ir administravimo srities mokymo programas, skaičius. Apdirbamosios gamybos įmonėse, vykstant automatizavimo procesams, didėja aukštesnės kvalifikacijos operatorių ar derintojų poreikis, todėl 2019 m. I–III ketv. 2 proc. daugėjo asmenų, besimokančių gamybos ir perdirbimo srities mokymo programose.

Aktyvios darbo rinkos politikos priemonių efektyvumas

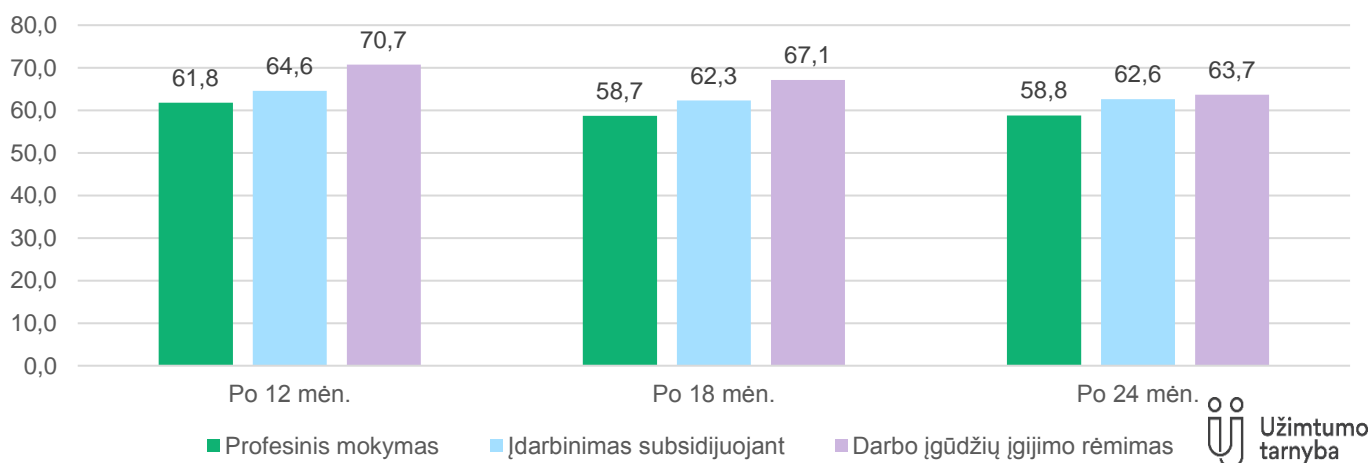
Užimtumo tarnyba vertina aktyvios darbo rinkos politikos priemonių dalyvių situaciją joms pasibaigus. 2019 m. I–III ketv., dėl geresnės dalyvių atrankos ir motyvacijos dalyvaujant aktyviose darbo rinkos politikos priemonėse, pastebimas paramos mokymuisi ir remiamojo įdarbinimo priemonių trumpalaikės ir ilgalaikės integracijos į darbo rinką efektyvumo didėjimas. Profesinio mokymo priemonių trumpalaikių efektyvumo rodiklių didėjimui įtakos taip pat turi išaugęs trišalių mokymo sutarčių skaičius.

Trumpalaikis integracijos į darbo rinką efektyvumo vertinimas, proc.

Vertinant ilgalaikę integraciją, beveik dvigubai išaugo po 24 mėn. dirbančių asmenų skaičius, didžiausias teigiamas rodiklių pokytis – profesiniame mokyme.

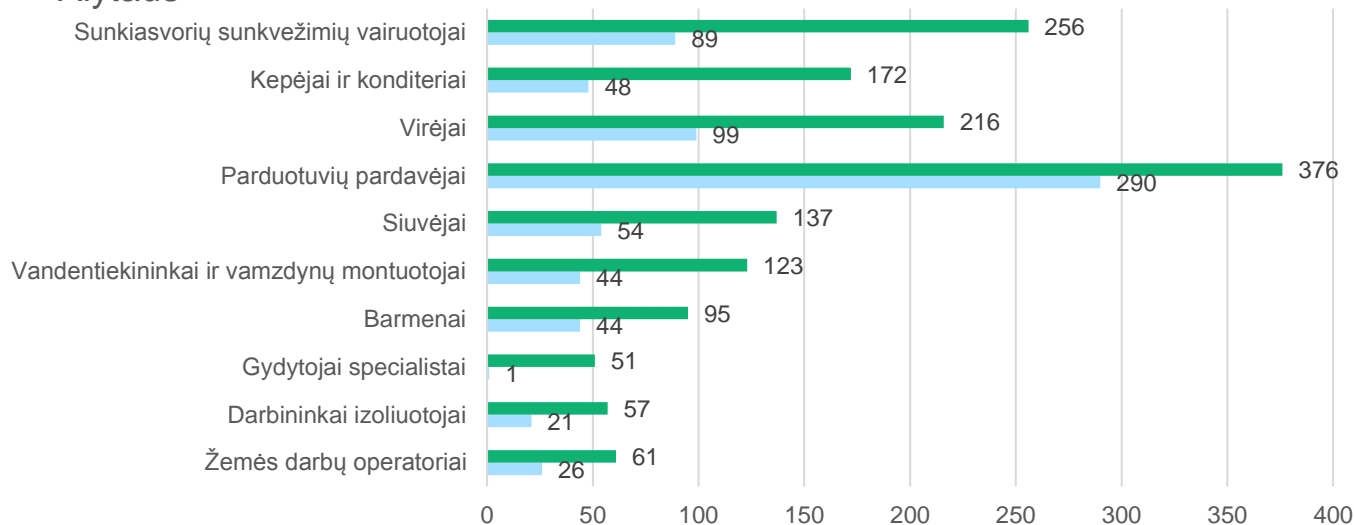
Ilgalaikis integracijos į darbo rinką efektyvumo vertinimas, proc.

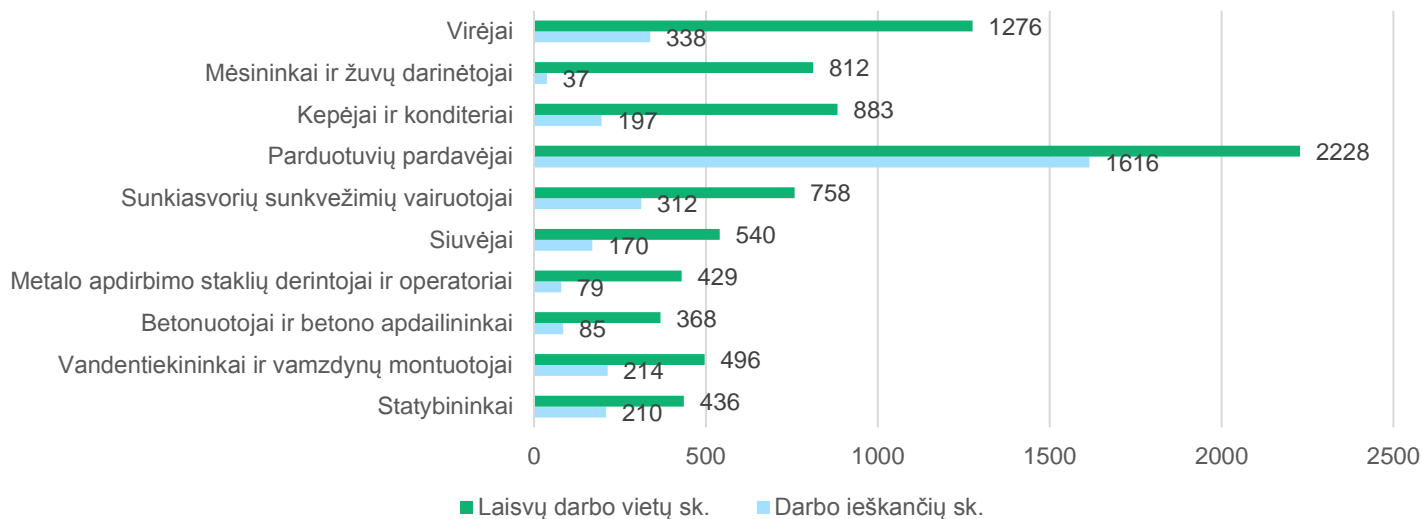
Ryšiausios tendencijos

- 2019 m. spalio 1 d. registruotas nedarbas šalyje buvo 0,3 proc. punkto mažesnis nei prieš metus – 8,0 proc. Darbo neturintys vyrai sudarė 7,8 proc. šalies darbingo amžiaus vyrų, tai yra 0,5 proc. punkto mažiau palyginti su 2018 m. spalio 1 d. Moterų nedarbas siekė 8,1 proc. – tai 0,3 proc. punkto mažiau nei prieš metus.
- Bedarbių dalis nuo darbingo amžiaus gyventojų palyginti su 2018 metų spalio 1 d., mažėjo keturiasdešimt dvejose iš šešiasdešimties šalies savivaldybių, trijose – nepakito ir penkiolikoje – augo. Labiausiai bedarbių mažėjo Kupiškyje (3,7 proc. punkto), didėjo Elektrėnuose (0,9 proc. punkto), Širvintose (0,8 proc. punkto) ir Anykščiuose (0,7 proc.).
- Dažniausia darbo ieškantis asmuo – vidutinio amžiaus mieste gyvenanti moteris, įgijusi vidurinį išsilavinimą.
- Darbo jėgos pasiūla palyginti su 2018 m. I–III ketv. didėjo 3,9 proc.
- Trys iš penkių įregistruotų laisvų darbo vietų buvo paslaugų sektoriuje. Kas ketvirta – pramonėje. Darbo rinkoje paklausiausi pardavėjai, virėjai, sunkiasvorių sunkvežimių ir krovinių transporto priemonių vairuotojai.
- Darbdaviai įregistravo 179,9 tūkst. naujų laisvų darbo vietų – 1,7 proc. mažiau nei per tą patį 2018 metų laikotarpį. Laisvų darbo vietų kvalifikuotiems darbininkams keturis kartus daugiau nei tokio darbo ieškojusių asmenų.
- Kvalifikuotos darbo jėgos trūkumas sprendžiamas organizuojant asmenų perkvalifikavimą (6,3 tūkst. asmenų rinkosi profesinį mokymą) ir pasitelkiant darbo jėgą iš trečiųjų šalių (2019 m. pirmąjį pusmetį dirbti į Lietuvą atvyko 6,9 tūkst.).
- Aktyvios darbo rinkos politikos priemonės užtikrina tvarų asmenų užimtumą – praėjus 6 mėn. po priemonių baigimo, dirba 65 proc. asmenų.

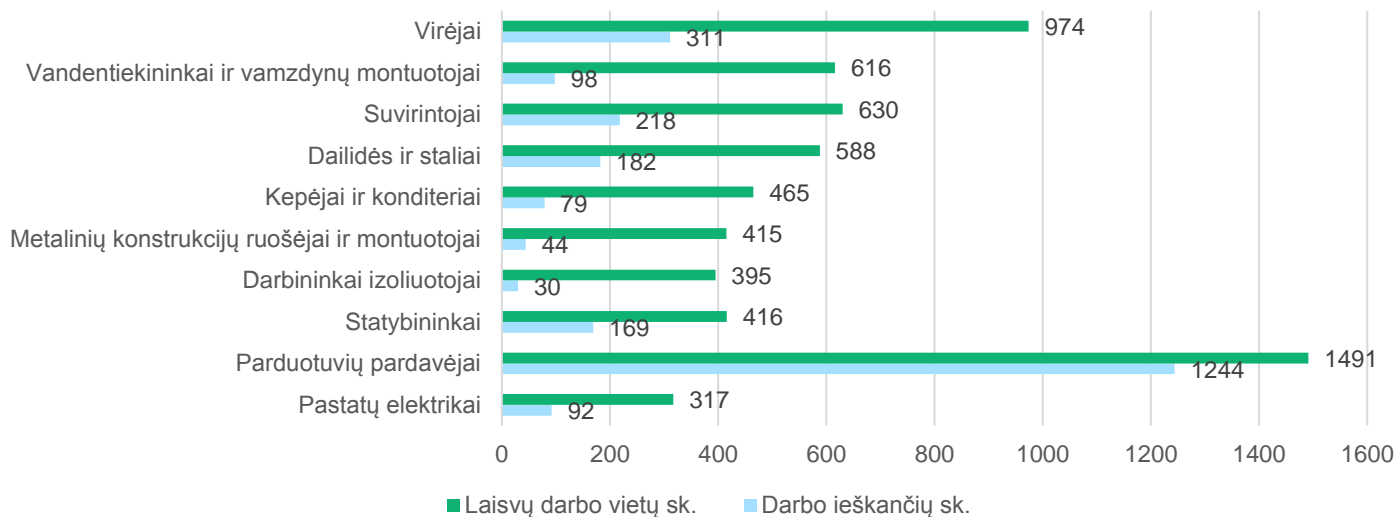
Alytaus

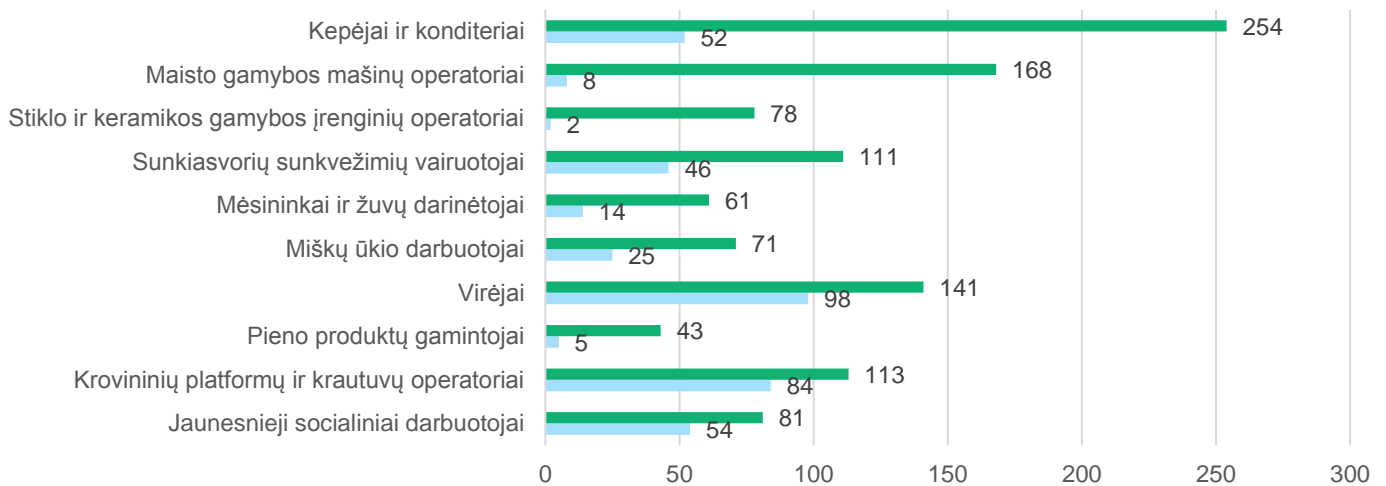
Kauno

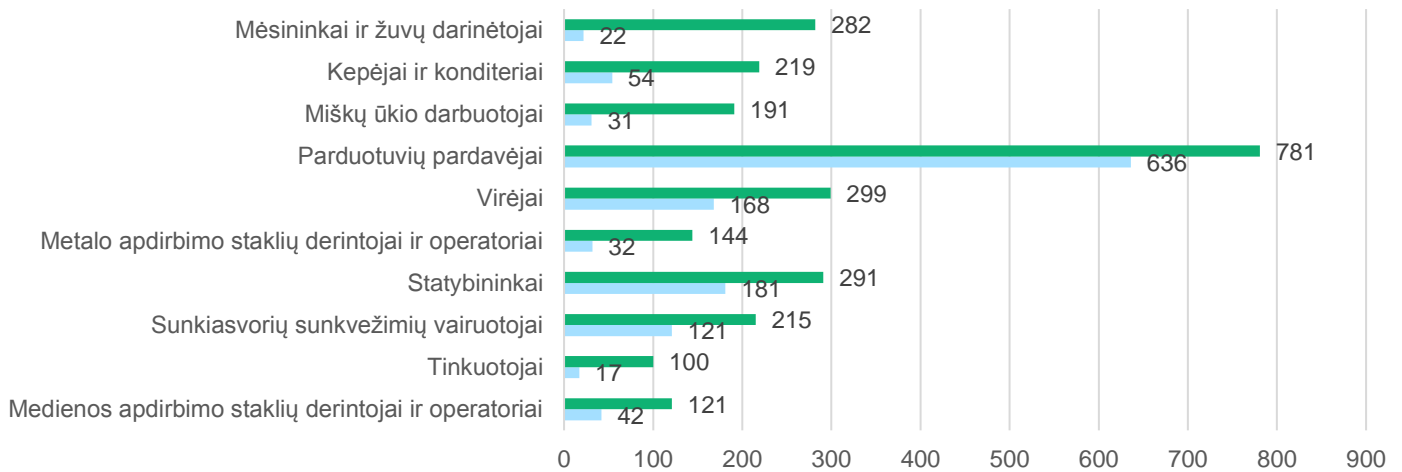
Klaipėdos

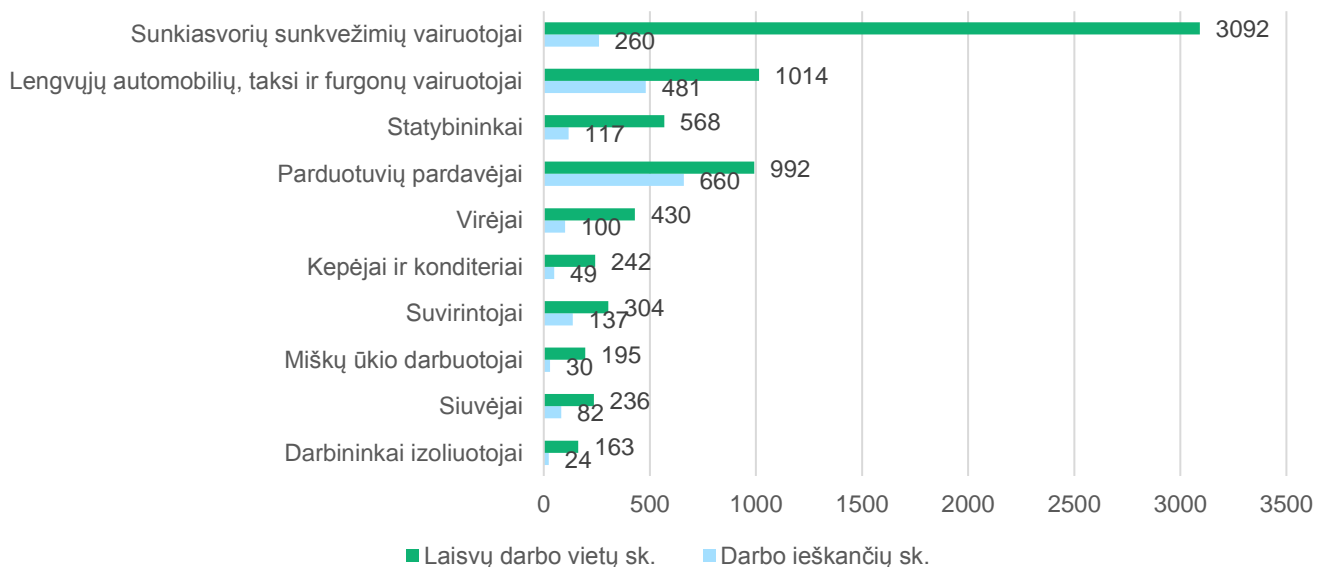
Marijampolės

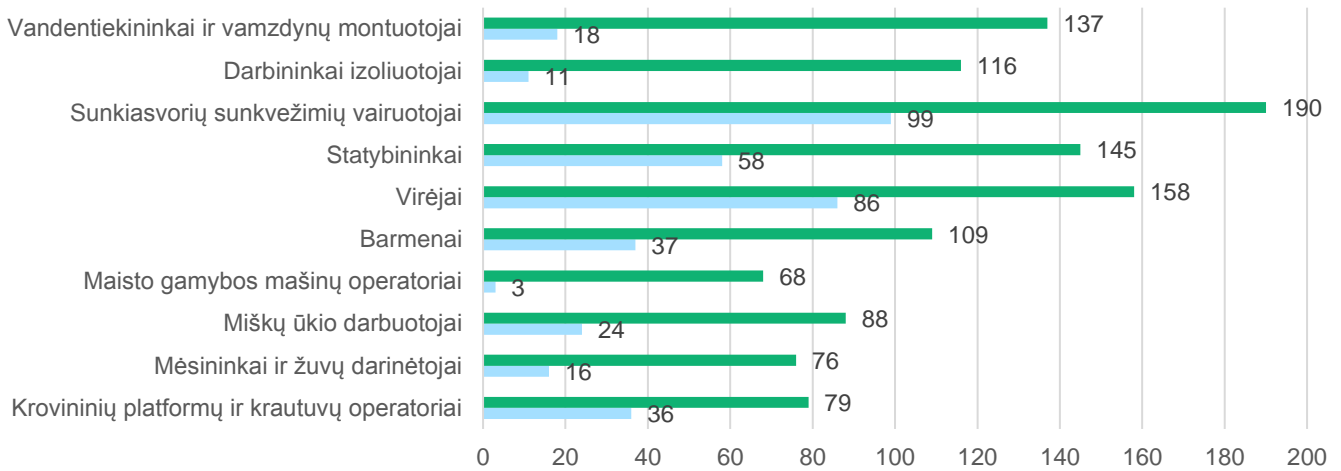
Panevėžio

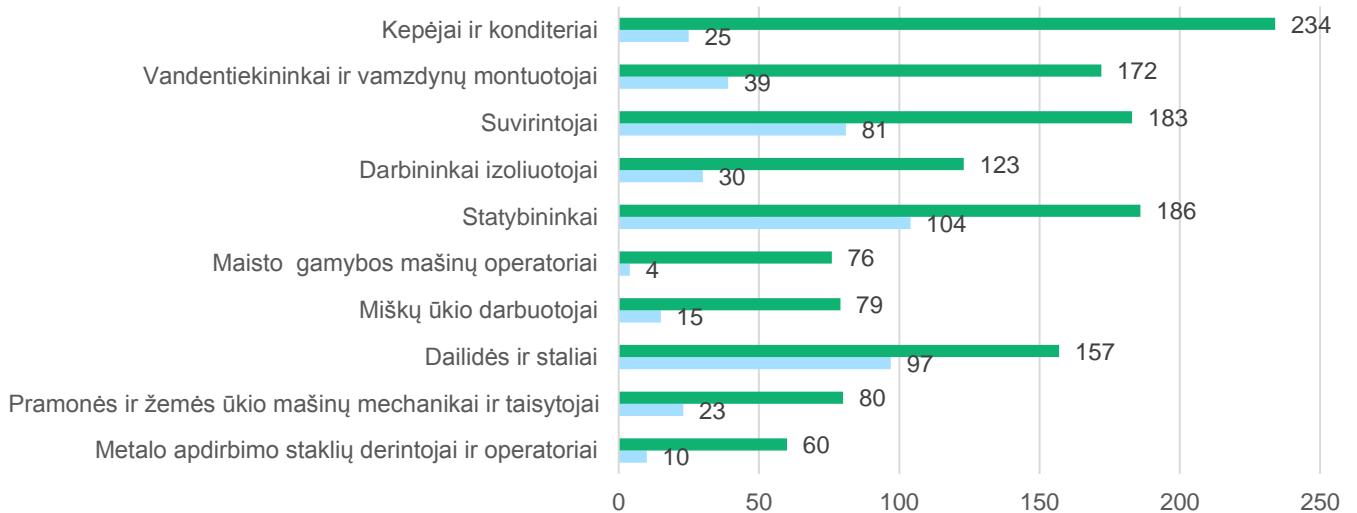
Šiaulių

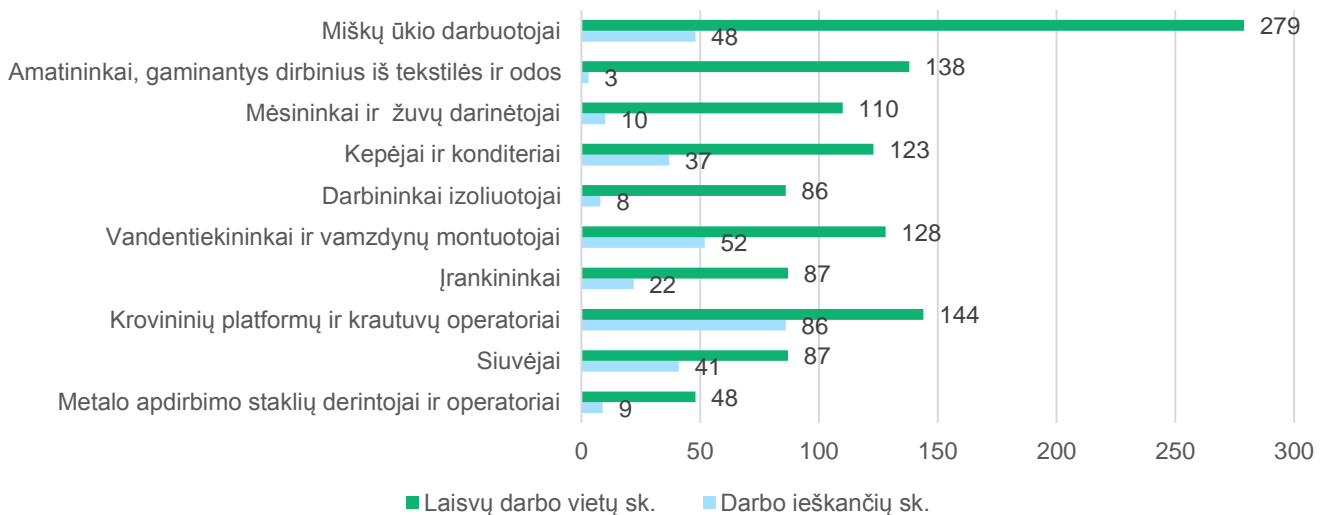
Tauragės

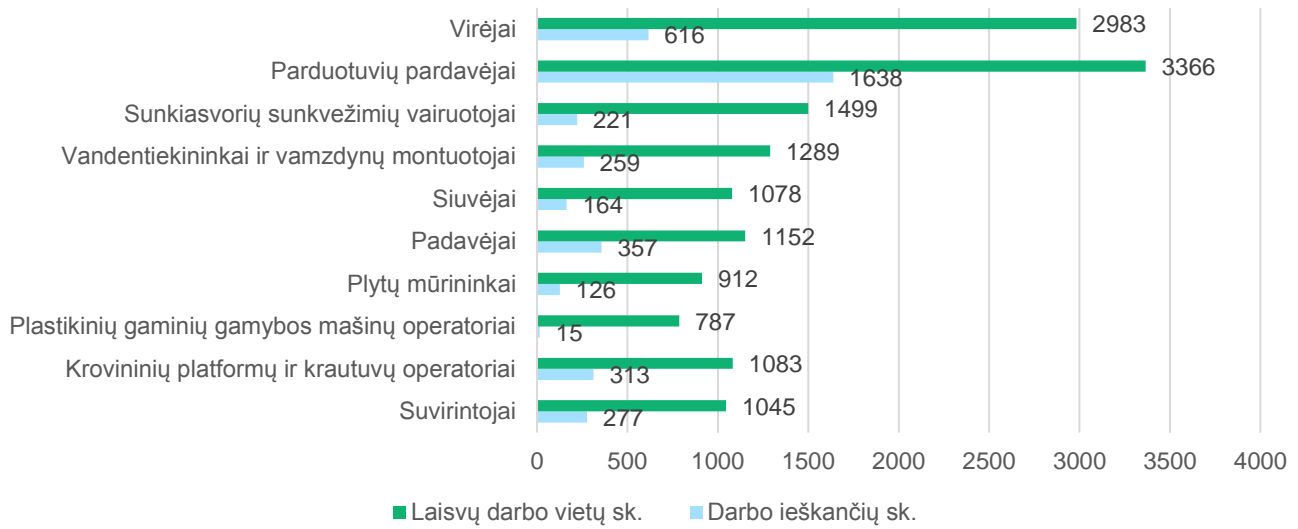
Telšių

Utenos

Vilniaus

Šaltinis: Priede pateikiami Užimtumo tarnybos duomenys.